
V
B
J
C

R
S
A
Ex
cou
Re
L

RITVALE SACRAMENTORVM AC Aliarum Ecclesiæ Cæremoniarum

Ex Decreto Synodi Prouinc: Petricouieñ. ad uniformem Ecclesiarum Regni Polon: & M. Ducatus Lith: vsum recens & in breue opusculum editum.

Cum scitu & permissu Officii

VILNÆ
Typis Academiæ Soc: IESV
Anno M. DC. XXXIII

ADMONITIO BREVIS QVÆ IN SACRAMENTORVM ADMINISTRATIONE GENERALITER SERVANDA SVNT.

VT ea quæ de Sacramentorum Ritibus ac cœremoniis hic præſcribuntur, qua par eſt diligentia ac religione cuſtodiantur, & vbiq; fideliter ſeruentur, illud ſcire conuenit, quod Sacroſancta Tridentina Synodus decreuit, dicens. Si quis dixerit, acceptos & probatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſolemni ſacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato à miniſtris pro libito omitti, aut in nouos alios, per quemcunq; Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe, anathema ſit. Quare quilibet ad quem adminiſtratio Sacramentorũ pertinet, meminiſſe inprimis debet, ſe ſancta tractare: atq; omni ferè temporis momento ad tam ſanctæ adminiſtrationis officium paratum eſſe oportere.

Quamobrem illud perpetuo curabit vt integre, caſtè, pieq; vitam agat. Quod ſi fuerit peccati mortalis ſibi conſcius, ad ſacramentorum adminiſtrationem non audeat accedere, niſi prius corde pæ-

niteat: & si habeat copiam Confessarij, & temporis lociq; ratio ferat, conuenit confiteri.

Quacunq; diei ac noctis horâ ad sacramenta ministranda vocabitur, nullam officio suo præstando, moram interponat, præsertim si necessitas vrget. Ac propterea populum sæpe præmonebit, vt tempestiue sibi significetur, de necessitate alicuius sacramenti administrandi.

Ipse vero antequâ administrationem inchoet, paululum orationi, & sacræ rei quâ acturus est meditationi vacabit.

In omni Sacramentorū administratione superpelliceo sit indutus, & desuper stola, nisi in sacramento Pænitentiæ administrādo, occasio, aut consuetudo, vel locus aliter interdum suadeat.

Curabit, vt sacra suppellex; vestes, ornamenta, & vasa integra, mundaq; sint. In sacramentorum administratione, eorum virtutem, vsum, vtilitatem, diligenter explicabit vbi commode fieri poterit, ijs qui ignorabunt,

Adhibebit quoq; saltim vnum, decenti habitu & superpelliceo indutum, dum sacramentum administrat. Singula verba, quæ ad illius formam pertinent, attente,

te, distinctè & piè atque clara voce pronunciabit similiter & alias orationes, deuotè dicet, & quidem ex libro,

Intentus sit ei rei quam tractat, nec quidquā cum alio colloquatur, actualē attentionem habere studeat, cum intentione faciendi, quod in ea facit Ecclesia.

Illud porrò diligenter caueat, ne in sacramentorū administratione aliquid, quauis de causa, vel occasione, directè vel indirectè exigat, aut petat: sed ea gratis ministret. Si quid vero nomine eleemosynæ, aut deuotionis studio, peracto iam sacramento, sponte à fidelibus offeratur, id licitè pro consuetudine locorum, accipere poterit, nisi aliter Episcopo videatur.

Fidelibus alienæ Parochiæ sacramenta non administrabit, nisi in necessitate, & ex licentia Parochi vel Ordinarij.

Omnes autem qui sacramenta suscipiunt; monebit, vt pie ac deuotè Sacramentis intersint, & quâ par est reuerentia suscipiāt.

DE SACRAMENTO BAPTISMI RITE ADMINISTRANDO.

SAcrum Baptisma, Christianæ religionis & æternæ vitæ ianuam, cunctis ad salutem necessarium esse, ipsa veritas testa-

tur illis verbis. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei, Itaq; summa diligentia adhibenda est, ad illud oportune riteq; administrandum & suscipiendum.

Oportune Parochus hortetur, vt natos infantes baptisandos, quā primum fieri poterit ad Ecclesiam deferant ij, ad quos ea cura pertinet,

Parochus exquirat diligenter, quem vel quos Patrinos elegerint, qui infantem de sacro fonte suscipiant, & non plures quā duo vir & mulier, vel vnus admittatur ad summum, eosq; in ætate pubertatis, ac sacramento Confirmationis consignatos esse maximè conuenit, Ad hoc munus non sunt admittendi infideles, hæretici, excommunicati publice, aut interdicti, publice criminosi, aut infames, insani, & qui ignorant rudimenta fidei. neq; Religiosi vel Moniales,

Ac licet vrgente necessitate, vbiq; Baptisare nihil impediat, tamen proprius locus est Ecclesia, nisi sint Regum aut Magnorum Principum filij.

Baptisterium sit decenti loco, decenter ornatum, & cancellis circumseptum, sera & claue munitum, in eoq; si commode fieri po-

ri poteſt, depingatur imago S. IOANNIS CHRISTVM Baptiſantis.

Sacrum Chriſma & ſanctum oleum, eodē anno ſint ab Epiſcopo benedicta, veteribus in Eccleſia combuſtis.

Hæc vaſcula, vbi hæc ſeruantur, in loco proprio, honeſto, ac mundo, ſub claue aſſeruentur decenter, & curet, ne per laicos hæc olea deferantur, & ne quid ex ijs effundatur. Sal ſit benedictum peculiari benedictione, quod in os baptiſandi immitendum eſt, & nemini tradatur.

Vaſculum ſeu coehlear ex argento, vel metallo alio nitidum ſit, ad aquam Baptiſmi fundendā ſupra caput baptiſandi, quod nulli alii vſui deſeruiat.

Stolæ duæ, vna violacea & altera alba, vt infra notatur, munda, ſeu minus vna adhibeatur.

Medulla panis, qua digiti ſacerdotis, cum manus lauat abſtergantur, & vas pro manuum lotione poſt Baptiſmum, quod huic tantum vſui deſeruire decet.

Hic deniq; liber ſit Baptiſmalis, in quo Baptiſati deſcribuntur.

Omnibus igitur præparatis Sacerdos ad tanti Sacramenti adminiſtrationem, lotis manibus, ſuperpelliceo, & ſtola viola-

 in-

indutus accedat, ad limen Ecclesiæ, vbi foris expectant, qui infantem detulerunt, & ibi interroget (nisi de his bene sibi constet) an sit suæ Parochiæ, masculus an fæmina, an non iam sit baptisatus, qui sint compatres, quos, vt pie ac decenter assistant, & pro baptisando ad interrogationes respondeant, admoneat,

Et quoniam baptisandis tanquã filiis Dei in Christo regenerandis, nomen imponitur, curet, vt sanctorũ nomina iis imponantur, quorum exemplis fideles, ad pie viuendum excitentur, & patrociniis protegantur.

His igitur expeditis, & accepto nomine baptisandi, positi, si infans fuerit, super brachium dexterum illius, qui eum defert, Parochus ad Baptismum procedat, in hunc modum nominatim interrogans.

BENEDICTIO SALIS AD VSVM BAPTISMI,

Qui semel Benedictus inposterum ad eundem vsum deseruire potest.

EXorcizo te creatura salis, in nomine Dei Patris Omnipotentis ✠ & in chari-

charitate Domini nostri IESV Christi ✠ & in virtute Spiritus Sancti ✠ Exorcizo te per Deum viuum ✠ per Deum verum, ✠ per Deum Sanctũ ✠, per Deum ✠ qui te ad tutelam humani generis procreauit, & populo venienti ad credulitatem, per seruos suos conseruari præcepit, in nomine S. Trinitatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te Dñe Deus noster, vt hanc creatura Salis, sãctificãdo sanctifices ✠ & benedicendo benedicas ✠ vt fiat omnibus accipientibus, perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

Benedictio aquæ pro Baptismo infra habetur fol: 9 1.

ORDO
BAPTISMI PARVVLORVM.

Sacerdos interrogat.

N. Qvid petis ab Ecclesia Dei.

Polonicè.

Czego żądaſz od Kośćiołá Bożego?

Lithuanice

Ko gieidy nuog Báżnićios Diewo?

Germanicè.

Was begehreſtu von der H. Kirchē?

Reſpondet Patrinus

Fidem.

Polonicè Wiary /
Lithuan. Tikeimo.
German: Glauben.

Sacerdos.

Fides quid tibi præſtat?

Polonicè Wiara coć dawa.
Lithuan: Tikieimas ku tau duoſt.
German: Was gibt dir der Glaub.

Reſpondet Patrinus.

Vitam æternam.

Polonicè

Polonicè. Żywot wieczny.
Lithuan. Giwianimu amzinu.
German. Das ewige leben.

Sacerdos.

SI vis in vitam ingredi serua mandata: Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & proximum tuum sicut te ipsum.

Polonicè.

JEśli chceß do żywotá wniść / chowáy przykazania: Bedźieß miłowal Páná Bogá twegō / że wßystkiego sercá twegō / y że wßystkiey duße twoiey / y że wßystkiey myśli twoiey / á blizniego swego / iáko siebie sámego.

Lithuanicè.

JEy nori giwianiman ineit / láikik prysakimus. Milesi Wießpati Diewu

Diewu tawu/ iž wyſos ſirdes tawo/iž wyſos dusios tawo/ ir iž wiſos dumos tawo/ e artimu tawo/ kaip pats ſawi.

Germanicè.

Wilſtu in das leben eingehen ſo halt die gebott: Du ſolſt Gott lieben von gantzen deinem hertzen / von gantzer deiner ſeelen/von gantzen deinem gemůt; vnnd deinen nechſten als dich ſelbſt.

Deinde ter exſufflet leniter in faciem infantis, & dicat ſemel.

Exi ab eo, vel ab ea, immunde ſpiritus, & da locum Spiritui ſancto paraclito.

Poſteà pollice faciat Signū Crucis in fronte & in pectore infantis, dicens.

Accipe ſignum Crucis tam in fronte ✠ quam in corde ✠ ſume fidem cæleſtium præceptorum, & talis eſto moribus, vt templum Dei iam eſſe poſſis.

ORE-

OREMVS.

PReces noſtras, quæſumus Domine, clementer exaudi: & hunc electum tuum N. Crucis Dominicæ impreſſione ſignatum, perpetua virtute cuſtodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta ſeruans, per cuſtodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amē.

Deinde imponat manum ſuper caput infantis, ac dicat.

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, Pater Domini noſtri IESV Chriſti, reſpicere dignare ſuper hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es: omnem cæcitatem cordis ab eo expelle: diſrumpe omnes laqueos ſatanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt ſigno ſapientiæ tuæ, imbutus omnium cupiditatum fœtoribus careat, & ad ſuauem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Eccleſia tua deſeruiat, & proficiat, de die in diem. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. AMEN.

Deinde

Deinde immittat modicum salis Benedicti in os infantis, dicens.

N. Accipe salem sapientiæ: propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tecū. ℟. Et cū Spiritu tuo.

OREMVS.

DEus Patrum nostrorū, Deus vniuersæ Conditor veritatis, te supplices exoramus vt hunc famulum tuū N. respicere digneris propitius & hoc primum pabulū salis gustantem, non diutius esurire permittas, quò minùs cibo expleatur cælesti, quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudens, tuo semper nomini seruiens. Perduc eum Domine, quæsumus, ad nouæ regenerationis lauacrum. vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum, æterna præmia consequi mereatur. per Christum Dominū nostum ℟. Amen.

Exorcizo te immunde spiritus in nomine Patris ✠ & filij ✠ & spiritus sancti ✠ Vt exeas, & recedas ab hoc famulo Dei N Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit. Ergo maledicte diabole, recognosce senteti-

tentiam tuam, & da honorem Deo viuo & vero, da honorem Iesu Christo Filio eius, & Spiritui sancto, & recede ab hoc famulo Dei. N. quia istum sibi Deus & Dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est.

Hic pollice in fronte signat infantem dicens.

Et hoc signum sanctæ Crucis ✠ quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox imponat manum super caput infantis, & dicat.

OREMVS.

Æternam ac iustissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis & veritatis, super hunc famulum tuum N. vt digneris illuminare lumine intelligentiæ tuæ: munda eum, & sanctifica: da ei scientiam veram, vt dignus gratia Baptismi tui effectus, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam. Per

Chri-

Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea Sacerdos imponit extremam partem stolæ super infantem, & introducit eum in Ecclesiam dicens.

N. Ingredere in templum Dei, & habeas partem cum Christo in vitam æternam. ℟. Amen.

Cùm fuerint Ecclesiam ingressi, Sacerdos procedens ad Fontem cum susceptoribus coniunctim clara voce dicit.

Credo in Deum, integrum. & Pater nost.

Ac deinde, antequam accedat ad Baptisterium dicat.

EXORCISMVS

Exorcizo te omnis spiritus immunde, In nomine Dei Patris omnipotentis ✠ & in nomine IESV Christi filii eius, Domini & Iudicis nostri ✠ & in virtute Spiritus sancti ✠ vt discedas ab hoc plasmate Dei N. quod Dominus noster ad templum sanctum suum vocare dignatus est, vt fiat templum Dei viui, & Spiritus sanctus habitet in eo, Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculũ per ignẽ. ℟. Amen.

Poste

Posteà Sacerdos digito accipiat de saliua oris sui, tangat aures & nares infantis: tangendo vero aurem dexteram, & sinistram dicat.

Ephphetha, quod est Adaperire.

deinde tangat nares, dicens.

In odorem suauitatis. Tu autem effugare diabole, appropinquabit enim iudicium Dei.

posteà interrogat baptizandum nominatim dicens.

N. Abrenuntias Satanæ	Respond: Patrini:	Abrenun
Odrzekaß sie duchá zlego?		Odrzek
Atsizadi wialino?		Atsizád
Wiedersagestu den Teuffel?		Ich wi der sa

Sacerdos rursus interroget.

Et omnibus operibus eius?	Resp: Patrini:	Abrenun
I wßytkich spraw iego?		Odrzek
		Atsizád
Ir wissu darbu io?		Ich wi
Vnnd allen seinen wercken?		sage.

SACERDOS.

Et omnibus pompis eius; Abrenun

I wß

ẑelkiey pychy iego:	Respondeant Patrini	Odrzekám.
wiſſos puyki/ es io:		Atſiſádu.
d aller ſeiner offart:		Ich wieder/ ſage.

ſacerdos intingit pollicem in Oleo Catechumeno- infantem vngit in pectore, & inter ſcapulas in Crucis dicens.

te linio ✠ Oleo ſalutis in Chriſto Domino noſtro, vt habeas vitam æ- n. ℟. Amen.

de pollicem & inuncta loca abſtergit bombatio el re ſimili, & interrogat expreſſo nomine baptizandum, Patrino reſpondente:

Credis in Deum Patrem omnipotentē, orem cæli & terræ. ℟. Credo.

zyſ w Boga Oycá wſzechmo/ go/ ſtworzyćielá niebá y ziemie: wierzę.

ki ing Diewu tewu wiſaga/ linti/

linti/ daritoi dungaus ir ziames: *Resp:* Tikiu.

Glaubstu an Gott den Vatter Allmächtigen/ Schöpffer Himmels vnd der Erden. *Resp:* Ich glaub.

Sacerdos.

Credis in IESVM Christum Filium eius vnicum Dominum nostrum, natum & passum? ℟. Credo.

Wierzysz w Jezusá Chrystusá syná iego iedynego / Páná nászego / narodzonego/ y vmeczoneğ? *Resp:* Wierze.

Tiki ing Jezu Christu sunu io wienatii/ Wiesspati musu/ gimusi/ ir numuczytu. *Resp:* Tykiu

Glaubstu an Jesum Christum seinen einigen Sohn/ vnsern Herren/ der geboren/ gelitten/ *Resp.* Ich glaub.

Sacerdos.

Credis in ſpiritum Sanctum, ſanctã Eccleſiam Catholicam, ſanctorum communionem, remiſſionem peccatorum, Carnis reſurrectionem, vitam æternam? ℞. Credo.

Wierzyß w Ducha ſwietego / ſwiety kośćioł powßechny / ſwietych obcowanie/ grzechow odpuſczenie / Ciáłá z martwychwſtanie/ żywot wieczny. Reſp: Wierze.

Tiki ing Dwaśiu świntu / świntu bażniciu wiſureſunćiu/ świntuiu draugiſti/ nuſideimu átlaydimu/ kuno iż numiruſiu kielimu/ ir umżinu giwianimu? Reſp. Tikiu.

Glaubſtu an den Heiligen Geiſt/ eine heilige Allgemeine Chriſtliche Kirche/ die gemeinſchafft der Heiligen/ vergebung der ſünden/ aufferſtehung des fleiſches/ vnnd ein ewiges leben.

Sub-

Subinde expresso nomine baptizandi.

Sacerdos dicit.

N. Vis baptizari?	Respō: Patrinus	Volo.
Chceß bydz ochrzczon?		Chce.
Nori absikrikstitis		Noriu.
Wilstu getaufft werden?		Ja ich wil.

Tunc Patrino, vel Matrina, vel vtroq; (si ambo admittantur) infantem tenente, Sacerdos vasculo seu vrceolo accipit aquam baptismalem, & de ea ter fundit super caput infantis in modum crucis, & simul verba proferens, semel tantúm distinctè & attentò dicit.

N. Ego te baptizo in nomine Patris ✠ fundat primò & Filii ✠ fundat secundo, & Spiritus ✠ sancti. fundat tertio.

Mox Patrinus, vel matrina vel vterque simul infantem de sacro Fonte leuant. suscipientes illum, de manu Sacerdotis. Si verò dubitatur, an infans fuerit baptizatus, vtatur hac forma.

N. Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus ✠ sancti.

Deinde intingit pollicem in ſacro Chri-
ſmate, & vngit infanté in ſummitate
capitis in modum Crucis, dicens.

DEus Omnipotens, Pater Domini no-
ſtri IESV Chriſti, qui te regenerauit
ex aqua & Spiritu ſancto, quique de-
dit tibi remiſſionem omnium peccatorum
(*Hic inungit*) ipſe te liniat Chriſmate ſalutis
✠ in eodem Chriſto IESV Domino no-
ſtro in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos.

Pax tibi. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Tum bombacio aut re ſimili abſtergit
pollicem ſuum & locum inunctum, &
imponit capiti eius linteolum candi-
dum loco veſtis albæ dicens.

Accipe veſtem candidam, quam immacu-
latam perferas ante tribunal Domini no-
ſtri IESV Chriſti, vt habeas vitam æter-
nam. ℟. Amen.

Poſtea dat ei, vel Patrino candelam
accenſam, dicens.

Accipe lampadem ardentem, & irrepre-
henſibilis cuſtodi Baptiſmum tuum: ſerua
Dei mandata, vt cum Dominus venerit ad
nuptias, poſſis occurrere ei vna cum omni-

bus Sanctis in aula cæleſti, habeaſque vitam æternam, & viuas in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Poſtremò dicit.

N. Vadè in pace, & Dominus ſit tecum.
℟. Amen.

Si verò fuerint plures baptiſandi, ſiue maſculi ſiue fœminæ, in Catechiſmo maſculi ſtatuantur ad dexterã, fœminæ verò ad ſiniſtram, & omnia pariter dicantur vt ſupra in proprio genere, & numero plurali. Verùm prima nominis interrogatio, exſufflatio, Crucis impreſſio, ſeu ſignatio, tactus aurium & narium cum ſaliua, abrenunciationis interrogatio, vnctio Olei Catechumenorum, interrogatio de Fide ſeu Symbolo, & ipſe Baptiſmus, inunctio Chriſmatis, candida veſtis impoſitio, atque accenſæ candelæ traditio, ſingulariter ſingulis, & primùm maſculis, deinde fœminis fieri debent.

Si infans ægrotus adeò grauiter laboret, vt periculũ immineat ne pereat, antequã Baptiſmus perficiatur, Sacerdos omiſsis, quæ Baptiſmum præcedunt, eum baptiſet, ter vel etiam ſemel infundens aquam ſuper caput eius, in modum Crucis, dicens.

Ego te Baptiſo &c.

Si non habeatur aqua baptiſmalis, & periculum immineat, Sacerdos vtatur aqua ſimplici.

Deinde ſi habeat Chriſma, liniat eum in vertice dicens

Deus omnipotens Pater Domini noſtri. &c.

Postea dat ei linteolum, dicens

Accipe vestem &c.

Ac demum dat ei cereum candelam accensam, dicens.

Accipe lampadem &c.

Si superuixerit, suppleantur alii ritus omissi.

Admonendi sunt susceptores de Spirituali cognatione, quā contraxerunt cū baptisato, baptisatique patre & matre, quæ cognatio impedit matrimoniū, ac dirimit.

Curet Parochus parentes infantis admoneri, ne in lecto secum ipsi vel nutrices paruulum habeant, propter oppressionis periculum. sed eum diligenter custodiant, & opportunè ad Christianam disciplinam instituant.

Commouendi sunt etiam parentes, & alii si opus fuerit, ne filios Hebræis, aliisue infidelibus, vel hæreticis mulieribus, vllo modo lactandos aut nutriendos tradant.

Antequam infans ex Ecclesia asportetur, aut susceptores discedant, eorum nomina, & alia de administrato Sacramento, ad præscriptam formam (quæ est intra fol: 142) in Baptismali libro Parochus accurate describat.

Adultorum baptismus, vbi commode fieri potest, ad Episcopum deferatur, vt si illi placuerit, ab eo solennius conferratur, alioquin Parochus ipse baptiset, stata cæremonia, quæ hic non ponitur, quia raro contingit: & potest haberi maior agenda, de qua baptismum adultorum expediet.

Ordo supplendi omissa super baptizatum.

Cum

CVm vrgente mortis periculo, vel alia cogente necessitate, siue paruulus, siue adultus, sacris precibus ac caremoniis prætermissis, fuerit baptisatus, vbi conualuerit, vel cessauerit periculum, & ad Ecclesiam delatus fuerit, omissa suppleantur: idemq; ordo ac ritus seruetur, qui in Baptismo paruulorum siue adultorũ præscriptus est, excepto quod interrogatio, an velit baptisari, formaq; baptismi, & ablutio, prætermittantur, & quædam orationes, & Exorcismi suo quiq; loco immutatæ, vt infra, dicuntur.

Sacerdos igitur, antequam immittat salem in os baptisati, manum super caput eius imponens, dicit,

OREMVS.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, respicere dignare hunc famulũ tuum N. qué dudum ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatem cordis ab eo repelle, dirrũpe omnes laqueos sathanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fætoribus careat, & ad suauem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deseruiat, & proficiat de die in diem, vt idoneus sit frui gratia baptismi tui, quem suscepit, sa-

lis

lis percepta medicina. Per eundem Christum Dominum nostrum. AMEN.

Deinde posteaquam modicũ salis immisit in os baptisati dicens. Accipe salem sapientiæ, propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℞. Amen.

OREMVS.

DEus Patrum nostrorum, Deus vniuersæ conditor veritatis, te supplices exoramus, vt hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, vt hoc pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quominus cibo expleatur cælesti, quatenus sit semper spiritu feruens, spe gaudens, tuo semper nomini seruiens, & quẽ ad nouæ regenerationis lauacrũ perduxisti, quæsumus Domine, vt cum fidelibus tuis promissionum tuorum æterna præmia consequi mereatur, Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post hæc, facto signo crucis in fronte baptisati, dictisq; illis verbis.

Et hoc signũ Crucis ✠ quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole, nunquam audeas violare, Per eundem Christũ Dñum nostrũ. ℞. Amen. ma-

manu ſuper caput eius impoſita dicet.

OREMVS.

ÆTernam ac iuſtiſſimam pietatem tuam deprecor. Domine Sancte, Pater Omnipotens, æterne Deus, auctor luminis & veritatis, ſuper hunc famulum tuum N. vt digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ, munda eum & ſanctifica, da ei ſcientiam veram, vt dignus fit frui gratia baptiſmi tui, quem ſuſcepit, teneat firmam ſpem, conſilium rectum, doctrinam ſanctam, vt aptus ſit ad retinendam gratiam baptiſmi tui. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

ORDO MINISTRANDI SACRAMENTVM POENITENTIÆ.

SAcerdos ad audiendã confeßionem vocatus, promptum facilemq; ſe præbeat: ac priuſquam ad audiendum accedat, ſi tempus ſuppetat, ad hoc miniſterium rectè ſanctèq; obeundum, Diuinum auxilium piis precibus implorabit.

In Eccleſia, non autem in priuatis ædibus confeßiones audiat, niſi ex cauſa rationabili, quæ cum inciderit, ſtudeat tamen id decenti ac patenti loco præſtare.

Habe-

Habeat in Ecclesia sedem confeßionalem, quæ patenti loco posita, crate perforata inter pœnitentem, & Sacerdotem sit instructa.

Superpelliceo & stola violacei coloris vtatur, prout tempus, vel locorum feret consuetudo.

Pænitēs si ergo fuerit, admoneatur, vt qua decet humilitate mentis & habitus accedat, flexis genibus, signo Crucis se muniat. Tum pœnitens Confeßionem Generalem dicet. Confiteor, &c. vel saltim vtatur his verbis, Confiteor Deo omnipotenti & tibi Pater.

Mox confessarius inquirat de statu illius, quàm pridem sit confessus, an pœnitentiam impositam adimpleuerit, num ritè alias confessus fuerit, num conscientiam suam vt debet, prius diligenter discusserit.

Si verò confessarius, cognouerit pœnitentem ignorare Christianæ fidei rudimenta: si tempus suppetat, eum breuiter instruat de articulo fidei, & aliis ad salutem cognitu necessariis, illumq; admoneat, vt ea postea addiscat diligentius.

Si pœnitens numerum & species, & circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum sacerdos prudenter interroget.

Pœnitentem sacerdos in confeßione quotiescunq; opus fuerit adiuuabit, nec reprehendet eum, nisi finita confeßione: neq; interpellabit, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere, proinde ei fiduciam præbeat, humaniter suggerat, vt omnia peccata ritè & integre confiteatur, & caueat, ne curiosis aut inutilibus interrogationibus quenquam detineat, præsertim iuniores vtriusq; sexus,

xus, vel alios de eo, quod ignorant, imprudenter interrogans, ne scandalum patiantur, indeq; peccata addiscant.

Demum audita Confeßione, perpendens peccatorum, quæ ille admisit, magnitudinem ac multitudinem, pro eorum grauitate, ac pœnitentis conditione, opportunas correptiones ac monitiones, prout opus esse viderit, paterna charitate adhibebit· & ad dolorem & contritionem, efficacibus verbis adducere conabitur, adq; ad vitam emendandam inducet, remediaq; peccatorum tradet, postremo salutarem & conuenientem satisfactionem iniungat, habita ratione status, conditionis, sexus, ætatis, & item dispositionis pœnitentium. Id verò ante oculos habeat, vt satisfactio non sit tantum ad nouæ vitæ remedium, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum castigationem.

Pœnitentias pecuniarias sibi ipsis Confessarii non applicent: neq; à pœnitentibus quicquam tanquam ministerii sui præmium petant, vel accipiant; pro peccatis occultis, quantumuis grauibus, manifestam pœnitentiam non imponant.

Videat dilige͂ter sacerdos, quando, & quibus co͂fere͂da vel neganda vel differe͂da sit absolutio, ne absoluat eos, qui talis beneficii sunt incapaces: quales sunt, qui nulla dant signa doloris, qui odia & inimicitias deponere, aut aliena, si possunt restituere, aut proximam occasionem peccandi deserere: aut alio modo peccata derelinquere, & vitam in melius emendare nolunt, aut qui scandalum publicum dederunt, nisi publicè satisfaciant, &

scanda-

scandalum tollant, neq; etiam eos absoluat, quorum peccata sunt superioribus reseruata.

Absolutionis forma.

Cum igitur pœnitentem absoluere voluerit iniuncta ei prius, & ab eo acceptata salutari pœnitentia, primo dicit.

Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam, Amen.

Deinde dextera versus pœnitentem eleuata dicit.

Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorū tuorū, tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus. Amen.

Dominus noster Iesus Christus te absoluat. & ego auctoritate ipsius te absoluo, ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis & interdicti, in quantū possum, & tu indiges,

deinde.

Ego te absoluo á peccatis tuis, In nomine Patris ✠ & Filij & Spiritus Sancti. Amē.

Si pœnitens sit laicus, omittitur verbum suspensionis.

Passio

Passio Domini nostri IESV Christi, merita beatæ Mariæ Virginis, & omnium sanctorum, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ.

In Confessionibus autem frequentioribus & breuioribus, omitti potest

Misereatur, satis est dicere. Dominus noster Iesus Christus &c. vt supra: vsq; ad illud. Passio Domini &c.

Vrgente verò aliqua graui necessitate, periculo mortis, breuiter dicere poterit.

Ego te absoluo ab omnibus censuris & peccatis: In nomine Patris. &c.

DE SACRAMENTO MATRIMONII

Parochus admonitus de aliquo Matrimonio in sua Parochia contrahendo, primum cognoscat ex his, ad quos spectat, qui & quales sint qui matrimonium contrahere volunt: an inter eos sit aliquod Canonicum impedimentum, vtrum sponte, libere, & secundum honestatem sacramenti velint contrahere, vtrum sint in ætate legittima, vt vir saltem quatuordecim, mulier verò duodecim annos expleuerit, & vterq; sciat rudimenta fidei, cũ ea deinde filios suos docere debeant.

Antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho, continuis diebus festis, in Eccle- contra-

sia, intra missarum solemnia, ad ipsius. Concilii prascriptum, publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum.

Si vero vir & mulier Parochia sint diuersæ, in vtraq; Parochia fiant denuntiationes: quibus denuntiationibus factis, si nullum impedimentum legittimum apponatur, ad celebrationem Matrimonii procedatur, sed si quid obstat, vltra Parochus non procedat.

Admoneantur coniuges, vt antequam contrahant, sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimam Eucharistiam, atq; ad Matrimonij Sacramentũ suscipiendum piè accedant. Et quomodo in eo rectè & Christiane, conuersari debeant, diligenter instruantur ex Diuina scriptura, exẽplo Tobiæ & Saræ, verbisq; Angeli Raphaelis eos edocẽtis, quàm sanctè cõiuges debeant conuenire.

RITVS CELEB: MATRIMONIVM

PArochus igitur Matrimonium celebraturus, superpelliceo & stola in Ecclesia alba indutus, adhibito vno saltim Clerico superpelliceo pariter induto, qui librum & vas aquæ benedictæ cum aspersorio deferat, coram tribus aut duobus testibus: virum & mulierem, quos parentum vel propinquorum suorum præsentia cohonestari decet, moneat de dignitate ac fructu huius Sacramenti, ac de officiis coniugum, idq; breuiter & cum facilitate sermonis ad ædificationem audientium.

Statuat sponsum ad dexteram suam, sponsam ad sinistram, vt è regione se aspiciant ad inuicem, & quærat de nomine Sponsi & sponsæ, hoc modo, prius versiculo, præmisso

℣. Ad-

Verſ. *Adiutorium noſtrum in nomine Domini.*
Reſp: *Qui fecit cælum & terram.*

Polonicè.

N. Maß dobrą á nie przymußoną wolą/ y poſtánowiony vmyſł/ te N. ktorą tu przed ſobą widźiß/ zá małżonkę ſobie poiąc *Reſp:* Mam.
N. Nie ślubowałżeś ktorey inßey/ wiáry małżeńſkiey?
Reſp: Nie ślubowałem.

Lithuanicè.

N. Ar turi gieru / o nepriwerſtu noru / tu N. kuriu ćia ties tawim ſtowinćiu regi / á žu moteri ſáw paimt? *Reſp.* Turiu.
N. Bu ne žadeiey kuriey kitay paimt ioe ćžu moteri? *Reſp.* Ne žádeiau.

Germanicè:

N. Ist es nun dein freyer / vnge-drungner / odor vngenötigter Wille vnd deine wolbedáchte meinung dise N. hie gegenwertig / für dein Ehliches Weib anzunehmen? Resp. Ja.

N. Hastu auch einer andern deine Ehelich Trew zugesagt?
Resp. Nein.

Deinde similiter interroget Sponsam.

Tákże y ty. N. Maß też dobra á nie przymußona wola / tego N. ktorego przed soba widziß / zá małżonka sobie poiac? Resp. Mam.

N. Nie slubowáłáżes komu innemu wiary małżeńskiey?
Resp. Nie slubowáłá.

Lithuanicè.

Teypog ir tu. N. Ar turi gierv/

ir ne

ir ne priwerſtu noru/ situ N. kuri regi ties tawimi ſtowinti/ ažu wiru paimt? *Reſp:* Turiu.

Bu ne žadeiei kuriam kitám / but ian: moterimi? *Reſp.* Ne žadeiau.

Germanicé

N. Iſt es auch dein vngedrungner oder vngenöhtigter Wille/ vnd deine wolbedachte Meinunge/ dieſen N. hier gegenwertig für deinen Ehelichen Mann anzunemen?
Reſp. Ja.

N. Haſtu auch einem andern dein Eheliche Trew zugeſagt? *Reſp.* Nein.

Vtroque illud affirmante, hoc verò negante, dicat Sacerdos:

Augeat in vobis Deus gratiam ſuam, & quod dicitis ore, opere impleatis, Per CHRISTVM Dominum noſtrum. Amen.

Accipiat annulos ſponſorum, vel ſerta, in defectu & tenendo ea ſimul, benedicat ſic;

OREMVS.

CReator & conſeruator generis humani, dator gratiæ Spiritualis, conditor æternæ ſalutis: quæſumus benedicere: ✠ digneris hos annulos (vel hæc ſerta) quos (vel quæ) nos in nomine tuo ſancto benedicimus, vt qui eos, (ea) portauerint, in tua pace conſiſtant, in tua voluntate permaneant, & in tuo amore viuant, creſcant, & seneſcant, atque multiplicentur in longitudinem dierum. Per Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM &c.

Annulum Sponſæ, imponat in digitum penultimum dextrum Sponſi; & è conuerſo: uel ſerta ſuper capita ipſorum, dicendo ſingillatim vtrique:

Accipe annulum (ſertum) fidei matrimonialis, in nomine Sanctiſſimæ Trinitatis, vt illum (illud) portans, armeris virtute cœleſtis defenſionis, & proficiat tibi ad ſalutem æternam.

Iubeat Sacerdos iungere dextras, quas Sacerdos extremitate ſtolæ obuoluat, & verba ſequentia iubeat ſingulos eorum poſt ſe integre dicere:

Já

Ia N. biorę ſobie ćiebie N. zá małżonkę/ y ślubuię miłość/ wiarę/ y vczćiwość małżeńską: á iż ćie nie opuſzczę / áż do śmierći. Ták mi pomoż Pánie Boże wſzechmogący / w Troycy iedyny/ y wſzyſcy święći.

Similiter iubeat dicere Sponſam.

Ia N. biorę ſobie ćiebie N. zá małżonká: y ślubuię miłość/ wiarę/ vczćiwość/ y poſłuſzeńſtwo małżeńſkie: á iż ćie nie opuſzczę/ áż do śmierći. Ták mi pomoż Boże wſzechmogący/ w Troycy iedyny / y wſzyſcy święći.

Lithuanicé.

Aß N. imu ſaw tawi N. azu moteri/ ir żadu/ tawi mileti / wiernay ir wieżliwai ſu tawymi giwenti/ ir iog tawis ne ápleyſiu iki śmerti.

Teyp man padek / Diewe / ir wissi ßwyntieii.

Sponsa è conuerso sic respondeat:

Aß N. imu saw / tawi N. ažur wiru / ir žadu tawi mileti / wiernay ir wiežliway su tawymi giwenty / tawis welklawsyt / ir iog tawis noplaisiu iki smerti / tep mań padeki Diewe / ir wissi ßwyntieij.

Germanicè.

Ich N. nehme dich N. mir zum Ehelichen Weib / vnnd gelobe dir / Lieb / Trew vnnd Ehre / dich auch nicht zuuerlassen / biß daß vns der Todt scheidet / so war als mir Gott helffe / vnd alle seine liebe Heiligen.

Deinde Sponsa dicat:

Ich N. nehme dich N. mir zum Ehelichen Manne / vnd gelobe dir /

Liebe

Liebe/Trew Ehre/ vnd gebührlichen Gehorsamb / dich auch nicht zuuerlassen/biß das vns der Todt scheidet/ so war als mir Gott helffe/ vnd alle seine liebe Heiligen.

Alloquatur astantes Sacerdos sic vel similiter.

Was/ ktorzyście tu obecni/biorę zá świádki/ ieśliby tego kiedy było potrzeba/ ábyśćie świadczyli o ninieyszem małżeńskwie/ miedzy osobami temi przystoinie záwártym/ y od Kościołá potwierdzonym.

Jus / kurie tay girdite / bukite swiedkays/ kad to reykalas bus / iog tuodu/ iz giero ir luosonoro / ir priderunćiey/ págal budo baznićios/ moteristen instoio.

Diß werdet jhr lieben Herren vnd

 Frawen

Frawen bezeugen / wo es vonnöhten thun würde / vor Gott vnd der Welt. Vnd ich als ein vnwürdiger Diener Gottes / geb euch zwo Personen Ehelichen zusammen.

Postea Sacerdos matrimonium confirmando, & insuper si sunt bigami, & in prioribus nuptijs benedictionem acceperunt, dicat.

Quos ergo Deus coniunxit, homo non separet; Et ideò matrimonium inter vos contractum, ego auctoritate Ecclesiæ Catholicæ confirmo & ratifico, in nomine ✠ Patris & ✠ Filij, & Spiritus ✠ sancti, Amen.

Si autem vterq;, vel sola Sponsa in prioribus nuptijs non erat benedicta dicat sic:

Quos ergò Deus coniunxit, homo non separet. Et ideo matrimonium inter vos contractum, ego auctoritate Ecclesiæ Catholicæ confirmo & benedico, in nomine Pa ✠ tris, & ✠ Filii, & Spiritus ✠ sancti. Amen.

Iubeat desponsatos ad altare conuersos genua flectere dicendo super illos:

ORE.

OREMVS.

PRopitiare quæſumus Domine ſupplica tionibus noſtris, & inſtitutis tuis, quibu propagationem humani generis ordi naſti, benignus aſſiſte: vt quod te auctor coniunctum eſt, te auxiliante ſeruetur. Pe Chriſtum Dominum noſtrum Amen.

Et benedictio Dei omnipotentis ✠ Patri & Filii ✠ & Spiritus ✠ ſancti, deſcenda ſuper vos, & maneat ſemper, Amen.

Caueat Parochus, ne quãdo coniuges in primis nuptiis benedictioné acceperint, eos in ſecũdis benedicat, ſiue mulier ſiue etiam vir ad ſecundas nuptias tranſeat. Sed vbi ea viget conſuetudo, vt ſi mulier nemini, vnquam nupſerit, etiamſi vir aliam vxorem habuerit, nuptiæ benedicantur, ea ſeruanda eſt. Sed viduæ nuptias non benedicat, etiam ſi eius vir nunquam vxo rem duxerit.

Benedictio nuptiarũm Canonica fit in Miſſa de Sponſo & Sponſa, ritu in Miſſali Romano deſcripto. Quod ſi talis Miſſa non præceſſit, & ſuſcipientes affectant talem bene dictionem, perficiat illam Sacerdos hoc modo.

Abſoluta præterita Oratione.

Propitiare quæſumus &c: vſq; ad initium, Et benedictio Dei &c:

Dicat Psalmum.

BEati omnes qui timent Dominum, qui ambulant in vijs eius, Labores manuum tuarum, quia manducabis, beatus es & bene tibi erit. Vxor tua ſicut vitis abundans in lateribus domus tuæ. Filij tui, ſicut nouellæ oliuarum, in circuitu menſæ tuæ, Ecce ſic benedicetur homo, qui timet Dominum. Benedicat tibi Dominus ex Sion, & videas bona Hieruſalem, omnibus diebus vitæ tuæ. Et videas filios filiorum tuorum, pacem ſuper Iſraël; Glora Patri, &c.

Deinde verſum.

Verſ. Saluos fac ſeruum & ancillam tuam.

Reſp: Deus meus ſperantes in te.

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui primos parentes noſtros, bona ſocietate copulaſti: benedic & ſanctifica iſtos tui Sacramenti fœdere deſponſatos, & ſemina in eis ſemen vitæ æternæ: corda eorum tui ſancti Spiritus munda infuſione, & ſynceri amoris copules nexu perpetuo. Angelo

pacis

pacis comitante à mortifera Dœmonum in-
festatione eos custodias: & omnes mentis &
corporis aduersitates ab eis repellas: vt mu-
nimine tuo protecti, & te donante, deuot
laudent nomen sanctum tuum, quod est be-
nedictum in secula seculorum. Amen.

OREMVS.

DEus Abraham, Deus Isaac, & Deus Ia-
cob, sit vobiscum: & ipse adimpleat be-
nedictionem suam in vobis: vt videat
filios filiorum vestrorum, vsque in tertiam
& quartam generationem, & postea vi-
tam æternam habeatis, sine fine, in secula
seculorum.

Demum concludat vt supra.

Et benedictio Dei omnipotentis. &c.

Nomina sponsorum, Testium: annus & dies nō teneāt.

Forma scribendi Coniugatos in libro.

Anno die mensis de-
nunciationibus præmissis tribus continuis
diebus Festiuis, quarum prima die se-
cunda die tertia die inter Missæ
Paro-

arochialis ſolemnia, habita eſt, nulloq; le-
itimo impedimento detecto, ego N. Re-
tor huius Eccleſiæ Parochialis N. ciuitatis,
el loci N. filium N. Parochiæ S. N &
filiam N. ſeu relictam N. (ſi vidua fu-
rit) huius, ſeu Parochiæ S. N in Eccleſia
interrogaui, eorumq; mutuo conſenſu
abito, ſolemniter per verba de præſenti
Matrimonio coniunxi, præſentibus teſtibus
otis N, filio N. qui habitat in Parochia
. N. & filio N. &c. & N. filio N. &c.
oſtea eis ex ritu ſanctæ Matris Eccleſiæ (Si
men nuptias benedixerit) in Miſſæ cele-
ratione benedixi.

Forma denuntiationes faciendi in templo.

oter Miſſarum ſolemnia Parochus populum admoneat
ter, diuerſis continuis tribus diebus feſtiuis, in
hanc ſententiam vulgari ſermone.

Notum ſit omnibus hic præſentibus, quod
vir, & N. mulier, ex tali vel tali fami-
ia, & Parochia, Deo adiuuante, intendunt
nter ſe contrahere Matrimonium. Proinde
dmonemus omnes & ſingulos, vt ſi quis
ouerit aliquod conſanguinitatis, vel affini-
tatis

tatis, aut cognationis spiritualis, vel quod uis aliud impedimentum inter eos esse, quo Matrimonium contrahendum inuicem impediat, illud quamprimùm nobis denunciare debeat, & hoc admonemus primò *si fuer prima*; vel secundò, *si fuerit secunda*; vel terti *si fuerit tertia denuntiatio*.

MODVS INTRO DVCENDI MVLIEREM.

In Ecclesiam post consumatum Matrimonium.

Sacerdos superpelliceo & stola indutus, ante limen Ecclesiæ, muliere constituta, dicat.

Vers: Adiutorium nostrum in nomine Domini.

Resp: Qui fecit cælum & terram.

Psalm.

DEvs misereatur nostri & benedicat nobis: illuminet vultum suum super no & misereatur nostri. Vt cognoscamu

i

in terra viam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Lætentur & exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes, terra dedit fructum suũ. Benedicat nos De⁹ Deus noſter, benedicat nos Deus & metuant eum omnes fines terræ, Gloria Patri &c.

Deinde Pſal. vt ſupra pág: 42.

Beati omnes qui timent Dominum &c.

Deinde iubeat feminam cum ſocijs genuflectere, & ipſe ſtans dicat:

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon. Pater noſter, &c.

Verſ: *Et ne nos inducas in tentationẽ.*
Reſp: *Sed libera nos á malo.*
Verſ: *Saluam fac ancillam tuam.*
Reſp: *Deus meus ſperantem in te.*
Verſ: *Nihil proficiat inimicus in ea.*
Reſp: *Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.*

Verſ:

Verſ: *Eſto ei Domine turris fortitudinis.*
Reſp: *A facie inimici.*
Verſ: *Dñe exaudi orationem meam.*
Reſp. *Et clamor meus ad te veniat.*
Verſ: *Dominus vobiſcum.*
Reſp: *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

PRætende Domine famulæ tuæ dexteram cœleſtis auxilij: vt te toto corde perquirat, & quæ digne poſtulat, conſequi mereatur. Per Dominum noſtrum, &c.

Tunc Sacerdos data in dextram eius extremitate ſtolæ, ducens eam in Eccleſiam, dicat:

Ingredere in domum Dei, & adora filium virginis, qui tibi fœcunditatem prolis tribuere dignetur, ipſum, inquam, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, mediatorem Dei & hominum, qui cum Patre & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſecula ſeculorum, Amen.

Poſtea ad altare genuflexam benedicat Sacerdos dicens:

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, creator

cœli & terræ, qui omnia de nihilo creaſti, quique Adam protoplaſtum de limo terræ formaſti, & Euam illi in adiutorium dediſti, eisq; benedixſti dicens, creſcite & multiplicamini, & replete terram. Ne reſpicias ad peccata noſtra, ſed ad fidem Eccleſiæ tuæ. Et bene ✠ dicere digneris hanc famulam tuam, vna cum marito ſuo, & da ei fœcunditatem ſobolis, atq; de rore cœli, & de pinguedine terræ abundantiam. Benedic eis tam in domibus, quàm in agris, & vbiq; in iumentis & pecoribus, omniumque poſſeſſione & re famliari. Et tandem omni pietate, caſtitate, & morum honeſtate ordinatos. in timore tuo, perduc eos ad vitam æternam. Per Chriſtum &c. Amen.

Et benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Filij, ✠ & Spiritus ✠ Sancti deſcendat ſuper te, & maneat ſemper.

Reſp. Amen.

Hic aſpergens illam aquâ benedictâ, dicat:

Per huius aquæ aſperſionem, det tibi Dominus gratiam & benedictionem.

****

DE BENEDICTIONE MVLIERIS POST PARTVM.

Sacerdos ſuperpelliceo & ſtola alba indutus cum miniſtro aſpergillum deferente, ad fores Eccleſiæ accedat, vbi illam genuflectentem, & candelam accenſam in manu tenentem, aqua benedicta aſpergat, deinde dicat.

Verſ: Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

Reſp. Qui fecit cœlum & terram

Antiph Hœc accipiet benedictionem à Domino. Pſalm:

DOmini eſt terra & plenitudo eius: orbis terrarum, & vniuerſi qui habitant in eo. Quia ipſe ſuper maria fundauit eum, & ſuper flumina præparauit eum. Quis aſcendet in montem Domini: aut quiquis ſtabit in loco ſancto eius. Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animâ ſuam nec iurauit in dolo proximo ſuo. Hic accipiet benedictionem

à Domino: & miſericordiam à Deo ſalutari ſuo. Hæc eſt generatio quærentium eum, quærentium faciem Dei Iacob. Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales, & introibit Rex Gloriæ. Quis eſt iſte Rex gloriæ? Dominus fortis & potẽs. Dominus potens in prælio. Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales & introibit: Rex gloriæ Quis eſt iſte Rex gloriæ; Dominus virtutum, ipſe eſt Rex gloriæ. Gloria Patri & Filio. &c.

Antiphon:

Hæc accipiet benedictionem à Domino, & miſericordiam à Deo ſalutari ſuo: quia hæc eſt generatio quærentium Dominum.

Deinde porrigens ad manum mulieris, extremam partem ſtolæ, eam introducit in Eccleſiam, dicens:

Ingredere in templum Dei, adora Filium Beatæ Mariæ Virginis, qui tibi fæcunditatem tribuit prolis.

Et ipſa ingreſſa genuflectit coram Altari, & orat, gratias agens Deo, pro beneficiis ſibi collatis, & Sacerdos dicit.

Kyrie

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter &c. ſecreto:

Verſ. *Et ne nos inducas in tentat:*

Reſp. *Sed libera nos à malo.*

Verſ. *Saluam fac ancillã tuã Dñe.*

Reſp. *Deus meus ſperantẽ in te.*

Verſ. *Mitte ei Dñe auxilium de S.*

Reſp. *Et de Sion tuere eam.*

Verſ. *Nihil proficiat inimicus in ea*

Reſp: *Et filius iniquitatis &c.*

Verſ. *Domine exaudi orat. meam.*

Reſp. *Et clamor meus ad te veniat.*

Verſ. *Dominus vobiſcum.*

Reſp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui per Beatæ Mariæ Virginis partum, fidelium parentium dolores in gaudium vertiſti: reſpice propitius, ſuper hanc famulam tuam, ad templum ſanctum tuum pro gratiarum actione lætam accedentem: & præſta, vt poſt hanc vitam, eiuſdem Beatæ

Mariæ meritis & intercessione, æternæ beatitudinis gaudia cum prole sua peruenire mereatur. Per Christum Dñm nostrum. A.

Deinde illam aspergit iterum aqua benedicta, in modum Crucis, dicens.

Pax & benedictio Dei Omnipotentis, Patris ✠ & Filii, & Spiritus sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen.

Ordo ministrandi sacram communionem extra sacrum quo libet tempore.

SAcerdos reconciliatis pœnitentibus, ante quos linteo mundo extenso, lotis propriis manibus, & superpelliceo indutus ac desuper stola posita, procedit præcedente ministro ad altare, manibus iunctis, & accensis cereis, facta priùs & postea genuflexione ante Sacramentum, extrahit pixidem, & illam supèr corporali depositam discooperit. Conuersus autem ad cõmunicandos, si expedire videt, excitabit eos ad contritionem, admonebit quoq; eos breuissime, ad deuotam & dignam tanti Sacramenti susceptionem: Quibus finitis-

Mini-

Minifter genibus flexis, nomine populi ad cornu Epiftolæ facit confeffionem generalem dicendo. Confiteor Deo &c. Tum Sacerdos iterum genu flectit, & manibus iunctis ante pectus, vertit fe ad populum, & in cornu Euangelii, dicit Mifereatur & Indulgentiam &c. addita in fine S crucis benedictione. Deinde ad altare fe conuertit, genuflectit, manu finiftra pixidem prehendit, & Sacramentum accipit & eleuat, conuerfufq; ad populum in medio Altari dicit clara voce. Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Deinde monet, vt dicant fequentem orationẽ, ter repetendo, & pectus tundendo.

Domine non fum dignus &c.

Poftea ad communicandum accedit, incipiens ab iftis qui funt ad partem Epiftolæ, fed primo á Sacerdotibus qui intra cancellos effe debent, ftola induti & det fingulis hoftiam, faciens cum eo fignum crucis fuper pixidem, dicens.

Corpus Domini noftri Iefu Chrifti, cuftodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Miniſtrans habeat poculum alterius generis à calice, vino ſi deeſt aqua impletum, & ſingulis, qui volunt abſolutionem ſume re porrigat in manus eorum, niſi ſint ſimplices vel pueri, quibus miniſter de manu ſua dabit.

Vbi omnes communicauerint, Sacerdos reuerſus ad altare dicere poterit.

O ſacrum conuiuium, in quo Chriſtus ſumitur, recolitur memoria Paſſionis eius, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pignus datur.

Verſ. Panem de cælo præſtitiſti eis.
Reſp. Omne delectamentum in ſe habentem.

Tempore Paſchali additur. Alleluia.

Mox Sacerdos dicit.

Verſ. Dñe exaudi orationem meã.
Reſp. Et clamor meus ad te veniat.
Verſ. Dñs vobiſcũ & cũ ſpiritu tuo

OREMVS.

DEus qui nobis ſub Sacramento mirabibili

bili, Passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos corporis & sanguinis tui sacra mysteria venerari vt redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus, Qui viuis & regnas, &c.

Tempore Paschali dicitur Oratio.

SPiritum nobis Domine tuæ charitatis infunde: vt quod Sacramentis Paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per Christum Dominum nostrum &c.

Antequam reponat Sacramentum, aduertat diligenter, vt si aliquod fragmentum digitis adhæserit, illud in pixidem deponat. & eosdem digitos, abluat & abstergat purificatorio, ablutionem illis qui tum communicarunt sumendam tradat, aut saltim in sacrarium iniciat: Postea genuflectens reponit Sacramentum in tabernaculo & claue obserat. Deinde extensa manu dextera, benedicit iis qui communicarunt dicens Benedictio Dei omnipotentis Patris ✠ & Filii & spiritus S. descendat super vos & maneat semper. ℟. Amen.

De Communione infirmorum.

Notandum *Sacerdos ad communicandum infirmum vocatus, prius eum priuatim conueniat, vt confes-*

 sione

sionē expediat, processurus vero ad infirmū cum Sacramento aliquot campanæ ictibus, iubeat conuocari Parochianos, seu confraternitatem, qui sacram Eucharistiam cum cereis comitentur, præmoneat vt ægri cubiculum mundetur, & in eo paretur mensa linteo mundo cooperta, præterea linteum mundum ante pectus communicandi ponatur. Vbi iam conuenerint fideles, Sacerdos indutus superpelliceo & stola, in pixidem reponat hostias duas, vnam pro infirmo, alteram pro reditu, (nisi magna distantia loci esset) & tunc vna sufficiet, cui velum sericeū superimponit: Ipse vero Sacerdos imposito sibi prius ab vtroq; humero oblongo velo decenti, vtraq; manu accipiat vas cum Sacramento. Præferendæ sunt faces cum sonitu campanulæ & cantu, si fieri potest, sequantur duo, quorum alter aquam benedictam cum aspersorio, & bursam cum Corporali, & cum purificatorio: alter librum ritualem deferet. Postremo Sacerdos Sacramentum gestans eleuatum ante pectus, sequatur, dicens.

Psalm. Miserere & alios Psalm. & Cantica.

Ingrediens verò locum, vbi iacet infirmus, dicat.

Pax huic domui, ℟. Et omnibus habitantibus in ea.

Tunc depositum Sacramentum, super mensam supposito corporali genuflexus adorat. & mox accepta aqua benedicta, aspergit infirmum, & cubiculū, dicens Antiphonā.

Asper-

Asperges me Domine hyssopo & mundabor, lauabis me & super niuem dealbabor, & primum versum Psalmi. Miserere mei Deus, cum Gloria Patri. Sicut erat. &c.

Deinde repetitur Antiphona.

Asperges me Domine &c.

Postea. *Vers.* *Adiutorium nost. &c.*
Resp. *Qui fecit cælum & terram.*
Vers. *Domine exaudi orationẽ meã*
Resp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp. *Et cum spiritu tuo.*

OREMVS.

Exaudi nos Domine sancte, Pater Omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum, de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo, Per Christum Dñm. ℟. Amen.

His dictis accedat ad infirmum, vt cognoscat, num sit bene dispositus, ad suscipiendum sacrum viaticum, & num confessione iterũ indigeat: Postea facta de more

ſione generali. Sacerdos dicit. Miſereatur, &c Indulgetiam.

Deinde facta genuflexione, accipit Sacramentum de vaſculo, atq; illud eleuans, oſtendit infirmo, dicens. Ecce agnus Dei ecce qui tollit peccata mundi. Et more ſolito ter dicat. Dñe non ſum dignus. &c. Dum Sacerdos dans infirmo Euchariſtiam dicat: Accipe frater vel ſoror viaticum Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti qui te cuſtodiat ab hoſte maligno, & perducat in vitam æternam. Amen.

Si verò communio non datur per modum viatici, dicat more ordinario. Corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti. &c.

Quod ſi mors immineat, tunc dicto Miſereatur &c. Omiſſis precibus vel omnib9, vel ex parte, ei ſtatim viaticum præbeatur. Poſtea Sacerdos abluat digitos nihil dicens, & infirmo detur ablutio. Deinde dicat

Verſ: *Dominus vobiſcum.*
Reſp: *Et cum ſpiritu tuo.*

OREMVS.

DOmine ſancte Pater Omnipotens æterne Deus, fideliter deprecamur, vt accipien-

cipienti fratri nostro vel sorori nostræ, Sa crosanctum Corpus Domini nostri Iesu Christi Filii tui, tam corpori, quam animæ prosit ad remedium sempiternum. Qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculor: A

His expletis si altera hostia superfuerit genuflectit, surgit, & accipiens vas cum Sacramento facit cum eo signum Crucis super infirmum nihil dicens, & reuertitur ad Ecclesiam dicens. Psal. Laudate Dominũ de cælis &c. & alios Psalmos & Hymnos, prout tempus feret. Cum peruenerit ad Ecclesiam, ponet Sacramentum super Altare, adorat, deinde dicit.

Vers: *Panem de cælo præstitisti eis*
Resp: *Omne delectamentum &c.*
Vers: *Dominus vobiscum.*
Resp: *Et cum spiritu tuo.*

OREMVS.

DEus qui nobis sub sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos Corporis & sanguinis tui sacra mysteria vener

Il, V

ri, vt redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus Qui viuis & regnas &c. Amen.

Postea annunciat Indulgentias concessas, sanctissimum Sacramentum comitantibus. Demum cum sacramento, in pixide velo cooperta, faciat signum Crucis, super populum, nihil dicens. Et reponat illud in loco suo.

Ordo ministrandi Sacramentum Extremæ Vnctionis.

Sacerdos hoc Sacramentum ministraturus, parari curet apud infirmũ mensam, mappa candida coopertam, itemq; vas, in quo sit bombacium, in septem globos distinctum, ad abstergendas partes inunctas: medullam panis ad detergendos digitos, & aquam ad abluẽdas sacerdotis manus, deinde conuocatis ministris, qui crucem, aquam benedictam cum aspersoriò, & librum Ritualem deferat: Ipse sacerdos decenter accipit vas sacri Olei infirmorum, sacculo sericeo violacei coloris inclusum, illudq; cautè defert ne effundi poßit. Procedat autem sine sonitu campanulæ. Cum autem peruentum fuerit ad locum infirmi. intrans cubiculum dicat Sacerdos.

Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea.

Dein-

Deinde poſito oleo ſuper menſam, ſuperpelliceo ſtolaq; indutus violacea, ægroto Crucem deoſculandam porrigit: mox in modum crucis eum aqua benedicta, & cubiculum, & circumſtantes aſpergit, dicens.

Antiph: Aſperges me &c. Quod ſi ægrotus voluerit confiteri, audiat illum & abſoluat. Deinde piis verbis eum conſoletur, & de huius Sacramenti vi atq; efficacia, ſi tempus ferat, breuiter admoneat, eius animum confirmet, & in ſpem eriga vitæ æternæ. Poſtea dicet verſiculum.

Verſ: *Adiutorium noſtrum &c.*
Reſp: *Qui fecit cælum & terram.*
Verſ: *Dominus vobiſcum.*
Reſp: *Et cum ſpiritu tuo.*

OREMVS.

INtroeat Domine Ieſu Chriſte domum hanc, ſub noſtræ humilitatis ingreſſu, æterna fælicitas, Diuina proſperitas, ſeren lætitia, charitas fructuoſa, ſanitas ſempiterna: effugiat ex hoc loco acceſſus dæmonum: adſint Angeli pacis, demumq; hanc deſerat omnis maligna diſcordia. Magnifica

ca Domine super nos nomen sanctum tu-
n, & benedic ✠ nostræ conuersationi,
nctifica nostræ humilitatis ingressum, qui
nctus & pius es, & permanens cum Patre
Spiritu sancto in sæcula sæculorum. Amen.

OREMVS.

T deprecemur Dominum nostrum Ie-
sum Christum, vt benedicendo bene-
dicat hoc tabernaculum, & omnes
bitantes in eo, & det eis Angelum bo-
um custodem, & faciat eos sibi serui-
e ad considerandum mirabilia de le-
ge sua: auertat ab eis omnes contrarias po-
states; eripiat eos ab omni formidine, &
ab omni perturbatione, ac sanos in hoc ta-
bernaculo custodire dignetur. Qui cum
Patre & Spiritu Sancto viuit & regnat Deus
in sæcula sæculorum. Amen.

OREMVS.

Xaudi nos Domine Sancte Pater Om-
nipotens, æterne Deus, & mittere di-
neris sanctum Angelum tuum de cælis, qui
custodiat, foueat, protegat, visitet atque de-
fendat omnes habitantes in hoc taberna-
culo. Per Christum Dominum nost. Amen

Quæ

Quæ orationes, si tempus patiatur, ex parte vel in totum, poterunt omitti. Tum de more facta confessione generali latino vel Vulgari sermone. Sacerdos dicat,

&c. &c.

Antequam Parochus incipiat vngere infirmum, moneat adstantes, vt pro illo orent, & vbi commodum fuerit, pro loco & tempore, & adstantium numero vel qualitate, recitent septem Psalmos pœnitentiales, cum Litaniis, vel alias preces, dum ipse Vnctionis Sacramentum administrat: mox dicat.

In nomine Patris ✠ & Filii ✠ & Spiritus ✠ Sancti, extinguatur in te omnis virtus diaboli. per impositionem manuum nostrarum, & per inuocationem omnium Sanctorum, Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum, Amen.

Deinde intincto pollice in Oleo sancto, in modum Crucis inungit infirmum in partibus hic subscriptis, aptando proprio loco verba formæ, in hunc modum.

Ad Oculos.

Per iſtam ſanctam vnctionem ✠ & ſuam piiſſimam miſericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per viſum deliquiſti. Amen

Miniſter verò ſi eſt in ſacris, vel ipſemet Sacerdos, poſt quamlibet vnctionem tergat loca inuncta nouo globulo bombacij, vel rei ſimilis, eaq; in vaſe mundo reponat, & ad Eccleſiam poſtea deferat, comburat, cineresq; proijciat in Sacrarium.

Ad Aures.

Per iſtam ſanctam Vnctionem ✠ & ſuam piiſſimam miſericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per auditum deliquiſti Amen.

Ad Nares.

Per iſtam ſanctam Vnctionem ✠ & ſuam piiſſimam miſericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per odoratum deliquiſti. Amen.

Ad Os compreſſis Labiis

Per iſtam ſanctam Vnctionem ✠ & ſuam piiſſimam miſericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per guſtum & locutionem deliquiſti. Amen.

Ad ma-

Ad manus.

Per istam Sanctam vnctionem ✠ & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quicquid per tactum deliquisti. Amen.

Et aduerte, quod Sacerdotibus, vt dictum est, manus non inunguntur interius sed exterius.

Ad pedes.

Per istam Sanctam vnctionem ✠ & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quicquid per gressum deliquisti. Amen.

Ad Lumbos siue Renes.

Per istam Sanctam vnctionem ✠ & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quicquid per lumborum delectationem deliquisti. Amen.

Hæc autem vnctio ad lumbos, vt dictum est, omittitur semper in fœminis, & etiam viris, qui ob infirmitatem vix, aut sine periculo moueri non possunt. Quibus omnibus peractis, Sacerdos dicit.

Kyrie eleison. Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster &c.

Vers: *Et ne nos inducas in tẽtationẽ*
Resp. *Sed libera nos à malo.*
Vers *Saluum fac seruum tuum.*
Resp *Deus meus sperantem in te.*
Vers: *Mitte ei Domine auxilium de sancto.*
Resp *Et de Sion tuere eum,*
Vers: *Esto ei Domine turris fortitudinis,*
Resp *A facie inimici.*
Vers: *Nihil proficiat inimicus in eo.*
Resp: *Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.*
Vers *Domine exaudi orationẽ meã,*
Resp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp *Et cum Spirituo tuo.*

OREMVS.

Domine Deus, qui per Apostolum tuũ Iacobum locutus es, Infirmatur quis in

in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmũ, & alleuiabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei: cura quæsumus Redemptor noster, gratiâ sancti spiritus languores istius infirmi, eiusq; sana vulnera, & dimitte peccata, atq; dolores cunctos mentis & corporis ab eo expelle, plenamque interius & exterius sanitatem misericorditer redde, vt ope misericordiæ tuæ restitutus, ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre & Spiritu Sancto viuis & regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

OREMVS.

RESpice quæsumus Domine, famulũ tuum N. in infirmitate sui corporis fatiscentem, & animam refoue, quam creasti: vt castigationibus emendatus, se tua sentiat medicina saluatum, Per Christum Dominum nostrum. Amen.

OREMVS.

DOmine Sancte, Pater omnipotens æterne Deus, qui benedictionis tuæ gratiã, ægris infundendo corporibus, factura ã

 tuam

tuam multiplici pietate custodis: ad inuo-
cationem tui nominis benignus assiste, vt
famulum tuum ab ægritudine liberatum, &
& sanitate donatum, dextera tua erigas,
virtute confirmes, potestate tuearis, atque
Ecclesiæ tuæ Sanctæ cum omni desiderata
prosperitate restituas. Per Christum Domi-
num nostrum. Amen.

Ad extremum, pro personæ qualitate,
salutaria monita breuiter præbere poterit,
quibus infirmus ad moriendum in Domino
confirmetur, & ad fugandas dæmonum
tentationes roboretur.

DE VISITATIONE infirmorum.

*Parochus ægrotos visitans, inprimis spiritualem ægro-
tantium curam suscipiat, omnemq; diligentiam in eo
ponat, vt in viam salutis eos dirigat, atq; á diabo-
licis insidiis, salutariū adiumentorum præsidio tueatur.
Suadeatur ægroto, vt dum integra mente est, rem suam o-
mnem rectè constituat, & testamentum faciat, si quid a-
lienum habet, restituat, & ad remedium animæ suæ de
facultatibus, quod in Domino ei placuerit disponat, sed
hæc suggerendo, notam auaritiæ caueat. Demum hor-
tetur infirmum, & excitet, vt dum mente viget, eliciat
actus fidei, spei, charitatis, aliarumque virtutū nempe.
vt fir-*

Vt firmiter credat omnes articulos fidei, & quidquid sancta Romana Ecclesia Catholica & Apostolica credit & docet.

Vt speret, Christum Dominum nostrum pro sua immensa clementia sibi fore propitium, & merito eius sanctissimæ Paßionis, & per interceßionem beatæ Mariæ & omnium Sanctorum se vitam æternam consecuturum.

Vt toto corde diligat, & maxime diligere cupiat Dominum Deum ea dilectione, qua illum diligunt Beati electiq; omnes.

Vt ob amorem Dei doleat ex corde de omni offensa, qualitercumque contra Dominum Deum & proximum commissa.

Vt ex corde ob amorem Dei parcat omnibus, qui sibi quoquo modo fuerint molesti, aut inimici.

Vt ab ijs veniam postulet, quos aliquando dictis aut factis offendit.

Vt quem patitur dolorem, & morbi molestiam, propter Deum in pœnitentiam peccatorum suorum patienter toleret.

Vt si Dominus sibi salutem corporis præstare dignabitur, proponat de cetero pro viribus suis a peccatis cauere, & eius mandata seruare.

Hortetur præterea, ut eo modo quo potest, saltem ex corde ita per interualla precetur.

Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.

In te Dñe speraui non cõfundar in æternũ.

In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum. Redemiſti me Domine Deus veritatis.

Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me feſtina.

Eſto mihi Domine in Deum protectorem.

Deus propitius eſto mihi peccatori.

Dulciſſime Domine Ieſu Chriſte, per virtutem ſanctiſſimæ Paſſionis tuæ recipe me in numerum electorum tuorum.

Dñe Ieſu Chriſte, ſuſcipe ſpiritum meum.

Maria mater gratiæ Mater miſericordiæ, Tu nos ab hoſte protege, Et hora mortis ſuſcipe.

Sancte Angele Dei mihi cuſtos aſſiſte.

Omnes ſancti Angeli, & omnes ſancti, intercedite pro me, & mihi ſuccurrite.

Hæc, & his ſimilia poterit prudens Sacerdos vulgari vel latino ſermone, pro perſonæ captu morienti ſuggerere.

Quo officio præſtito, antequam diſcedat, dicere poterit Pſalmum aliquem ex pœnitentialibus, vel Pſalm:

Qui habitat in adiutorio. &c. Cum gloria Patri, &c.

Poſtea dicat.

Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon Kyrie eleiſon. Pater noſter &c.

Vers: Et ne nos inducas in tentationem.
Resp: Sed libera nos à malo.
Vers. Saluum fac seruum tuum.
Resp. Deus meus sperantem in te.
Vers. Mitte ei Domine auxilium de sancto.
Resp: Et de Sion tuere eum.
Vers. Nihil proficiat inimicus in eo.
Resp. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
Vers: Esto ei Dñe turris fortitudinis:
Resp: A facie inimici.
Vers: Dominus opem ferat illi.
Resp: Super lectum doloris eius.
Vers. Dñe exaudi orationem meam.
Resp. Et clamor meus ad te veniat.
Vers. Dominus vobiscum.
Resp. Et cum spiritu tuo.

OREMVS.

DEus cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, vt nos & hunc famulum tuum, quos delictorum catena constringit miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

Deus infirmitatis humanæ singulare præsidium auxilij tui super infirmum famulum tuum ostende virtutem, vt ope misericordiæ tuæ adiutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur.

Concede hunc famulum tuum, quæsumus Dñe Deus perpetua mentis & corporis sanitate gaudere, & gloriosæ B. Mariæ semper virginis intercessione, à præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris ✠ & Filij & Spiritus sancti descendat super t[e] & maneat semper. Resp. Amen.

Deniq; aquam benedictam & crucem coram eo relinquat, [illegible] non habeat, vt eam frequenter aspiciat, & pro sua deuotione [illegible] osculetur & amplectatur. Admoneat domesticos vt [illegible] [illegible] [illegible] monentem adiuuet, sed si [illegible] priusquam [illegible] cedat, Sacerdos animam Deo [illegible] commendabit.

DE BENEDICTIONIBVS

Regulæ generales.

In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo & stola pro ratione temporis coloris vtatur, nisi aliter in Missali notetur.

Stando semper benedicat &, aperto capite.

In principio cuiusque benedictionis dicat:

Vers. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

Resp. Qui fecit cælum & terram.

Vers. Dominus vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

Deinde dicitur Oratio propria vna, vel plures, prout suo loco notatum fuerit.

Postea rem aspergat aqua benedicta & vbi notatum fuerit, pariter incenset, nihil dicendo.

Cum Sacerdos aliquid benedicturus est habeat ministrum cum aquæ vase benedictæ & aspergillo, & cum libro, seu Missali.

Caueat, ne benedictionis causa ponat aliquid indecens super Altare, veluti esculenta: sed quod eiusmodi est, ponatur super mensam, commodo loco paratam.

ORDO

ORDO
Ad faciendam aquam benedictam.

DIebus Dominicis, & quandocunque opus fuerit, præparato sale & aqua munda benedicenda in Ecclesia, vel in Sacristia, Sacerdos superpellicco & stola violacea indutus, primo dicit:

Vers. *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*
Resp. *Qui fecit cælum & terram.*

Deinde absolute incipit exorcismum salis.

EXorcizo te creatura salis per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ: vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium: & sis omnibus te sumentibus sanitas animę & corporis: & effugiat atq; discedat à loco, in quo

quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisq; Spiritus immūdus adiuratus. Per eum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem. Resp. Amen.

OREMVS.

IMmensam clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hanc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare tua pietate digneris, vt sit omnibus sumentibus salus mentis & corporis: & quicquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omniq; impugnatione Spiritalis nequitiæ. Per Dominum nostrum, &c.

Exorcismus aquæ: & dicatur sine Oremus.

EXorcizo te creatura aquæ, in nomine Dei ✠ Patris omnipotentis, & in nomine Iesu ✠ Christi, filij eius Domini nostri. & in virtute sancti ✠ Spiritus, vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas cum angelis suis apostaticis: per virtutem eiusdem

Domini noſtri IESV CHRISTI, qui venturus eſt judicare viuos & mortuos, & ſeculum per ignem. Reſp: Amen.

OREMVS.

DEus qui ad ſalutem humani generis, maxima quæque Sacramenta in aquarum ſubſtantia condidiſti: adeſto propitius inuocationibus noſtris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde: vt creatura tua myſteriis tuis ſeruiens, ad abigendos dæmones, morboſque pellendos, diuinæ gratiæ ſumat effectum: vt quidquid in domibus, vel in locis fidelium hæc vnda reſperſerit, careat omni immundicia, liberetur á noxa: non illic reſideat ſpiritus peſtilens, non aura corrumpens: diſcedant omnes inſidiæ latentis inimici, & ſi quid eſt, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aſperſione huius aquæ effugiat: vt ſalubritas per inuocationem ſancti tui nominis expetita, ab omnibus ſit impugnationibus defenſa. Per Dñm noſtrum &c.

Hic mittat ſal in aquam, in modum crucis dicendo ſemel

Commiſtio ſalis & aquæ pariter fiat in nomine

nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiri
tus ✠ ſancti. Reſp. Amen.

Verſ. Dominus vobiſcum.
Reſp. Et cum Spiritu tuo.

OREMVS.

DEus inuictæ virtutis auctor, & inſupera
bilis imperii Rex ac ſemper magnificu
triumphator: qui aduerſæ dominatio
nis vires reprimis: qui inimici rugientis ſa
uitiam ſuperas: qui hoſtiles nequitias po
tenter expugnas: te Domine trementes &
ſupplices deprecamur ac petimus: vt han
creaturam ſalis & aquæ dignanter aſpicia
benignus illuſtres: pietatis tuæ rore ſanctif
ces: vt vbicunque fuerit aſpera, per inuoca
tionem ſancti tui nominis, omnis infeſtati
immundi Spiritus abigatur: terrorq; veneno
ſi ſerpentis procul pellatur, & præſenti
ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuan
poſcentibus, vbiq; adeſſe dignetur. Pe
Dominum &c.

Antiph. Aſperges me Domine hyſſopo
& mundabor: lauabis me, & ſuper niuen
dealbabor. Miſerere mei Deus, ſecundum
magnam miſericordiam tuam. Gloria Pat
&c. Aſperges me, repetatur.

Vers. *Ostende nobis Dñe misericordiam tuam.*

Ress. *Et salutare tuum da nobis.*

OREMVS.

Exaudi nos Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. *Resp.* Amen.

A Dominica Paschæ vsque ad Pentecosten.

Vidi aquam. Egredientem de templo, a latere dexto. Alleluia, Et omnes ad quos peruenit aqua ista, salui facti sunt, & dicent, alleluia, alleluia. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius. Gloria Patri, &c.

Vers. *Domine apud te est fons vitæ, Alleluia.*

Ress. *Et in nomine tuo videbimus lumen. Alleluia.*

ORE-

OREMVS.

Concede, quæsumus omnipotens Deus, vt qui paschalia festa peragimus, cælestibus desideriis accensi, fontem vitæ sitiamus, Iesum Christum. *Resp.* Amen.

Pax æterna quando canitur sequitur.

Vers. *Beati qui habitant in domo tua Domine.*

Resp. *In secula seculorum laudabunt te.*

OREMVS.

Exaudi nos Domine vt supra.

BENEDICTIO FONTIS BAPTISMI

Extra Sabbatum Paschæ & Pentecostes, cum aqua consecrata non habetur. Ex rituali Romano.

Primum lauatur & mundatur vas Baptismi, deinde limpida aqua repletur, tum Sacerdos cum suis Clericis & [illegible] dus cereis præcedentibus, ac thuribulo, & incenso, & [illegible] Vasculis Chrismatis & Olei Catechumenorum accedit ad

fontem.

Fontem, & ibi dicat litaniam ordinariam de omnibus San-ctis, vel illam quæ eſt in Miſſali Sabbato ſancto. Et ante

Verſ. ***Vt nos exaudire digneris.***

Dicat bis ſequentem verſum.

Vt Fontem iſtum ad regenerandum tibi nouam prolem benedicere ✠ & conſecrare ✠ digneris Te rogamus audi nos. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter. & Credo in Deum &c. omnia clara voce.

Quibus finitis dicat.

Verſ. *Apud te Dñe eſt fons vitæ.*
Reſp. *Et in lumine tuo videbimus lumen.*
Verſ. *Dñe exaudi orationem meam.*
Reſp. *Et clamor meus ad te veniat.*
Verſ. *Dominus vobiſcum.*
Reſp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

Omnipotens ſempiterne Deus, adeſto magnæ pietatis tuæ myſterijs, adeſto Sacra-

Sacramentis, & recreandos nouos populos, quos tibi Fons Baptiſmatis parturit, Spiritum adoptionis emitte: vt quod noſtræ humilitatis gerendum eſt miniſterio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, &c. Reſp. Amen.

Exorciſmus aquæ.

EXorcizo te creatura aquæ, per Deum viuum ✠ per Deum verum ✠ per Deum ſanctum ✠ per Deum qui te in principio, verbo ſeparauit ab arida, cuius ſuper te ſpiritus ferebatur, qui te de parad ſo manare iuſſit.

Hic manu aquam diuidet, & deinde de ea effundat extra marginem fontis, verſus quatuor orbis partes proſeque

Et in quatuor fluminibus, totam terram gare præcepit. qui te in deſerto amaram, pe lignum dulcem fecit atq; potabilem, qui de petra produxit, vt populum, quem e Ægypto liberauerat, ſiti fatigatum recreare Exorcizo te & per Ieſum Chriſtum filiu eius vnicum Dominum noſtrum, qui te i Cana Galileæ ſigno admirabili, ſua poten tia conuertit in vinum, qui ſuper te pedibu ambulauit, & à Ioanne in Iordane in te b

ptiz

ptizatus est: qui te vna cum sanguine, de latere suo produxit, & discipulis suis iussit, vt credentes baptizarent in te, dicens, Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus S. vt efficiaris aqua sancta, aqua benedicta, aqua, quæ lauat sordes, & mundat peccata. Tibi igitur præcipio omnis spiritus immunde, omne phantasma, omne mendacium, eradicare & effugare, ab hac creatura aquæ, vt qui in ipsa baptizandi erunt, fiat ei fons aquæ salientis in vitam æternam, regenerans eos Deo Patri & Filio, & Spiritui sancto in nomine eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem. Resp. Amen.

OREMVS.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur, vt ad hoc ministerium humilitatis nostræ, respicere digneris, & super has aquas abluendis & purificandis hominibus præparatas, Angelum sanctitatis emittas, quo peccatis vitæ prioris ablutis, reatuq; deterso, purum sancto Spiritui habitaculum regenerati effici me-

ci mereantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum &c.

Tunc sufflet ter in aquam versus tres partes, deinde imponit incensum in thuribulo & fontem incensat. Postea infundit de Oleo Catechumenorum in aquam in modum crucis, clara voce dicit.

Sanctificetur, & fecundetur Fons iste Oleo salutis renascentibus ex eo in vitam æternam, in nomine Patris ✠ & Filij ✠ & Spiritus ✠ sancti Resp. Amen.

Deinde infundit de Chrismate, modo quo supra dicens.

Infusio Chrismatis Domini Iesu Christi & Spiritus sancti paracleti, fiat in nomine sanctæ Trinitatis. Resp: Amen.

Postea accipit ambas ampullas dicti Olei Sancti & Chrismatis, & de vtroq; simul in modum crucis infundendo dicit.

Commixtio chrismatis sanctificationis & Olei vnctionis, & aquæ Baptismatis pariter fiat in nomine Patris ✠ & Filij, ✠ & Spiritus ✠ sancti. Resp. Amen.

Tum deposita ampulla, dextera manu Oleum sanctum & Chrisma infusum miscet cum aqua, & aspergit per totum fontem. Deinde medulla panis manum tergat, & si quis baptizandus est eum baptizet. Quod si neminem baptizet, statim manus abluet, & ablutio eiiciatur in Sacrarium.

Recon

Reconciliatio palla-

rum, corporalium, & lintea-minum sacrorum post eorum ablutionem.

Sacerdos superpelliceo & stola indutus, dicat.

Verſ. *Adiutorium noſtrum in nomine Domini.*

Reſp. *Qui fecit cælum & terram.*

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, innocentiæ reſtitutor, qui per Moyſen famulum tuum præcepiſti Sacerdotibus & miniſtris, vt in ſanctuario veſtes nitidæ aſſeruarentur, & maculatæ mundarentur, ne quid ineſſet, quod tuæ oculos offenderet maieſtatis, tibi has veſtes tua benedictione conſecratas referimus mundas & nitidas, ſuppliciter deprecantes, vt eas in vſum miniſterij tui priſtinum, placidus ac benignus reaſſumere digneris: quatenus ſacrificium tibi acceptum & nobis ſalutiferum ſuper eis offerre valeamus. Per Ieſum Chriſtum. &c.

Deinde

Deinde aſpergat aqua benedicta dicens:

Reconciliare, & ad vſum priſtinum ſacri miniſterij renouare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, Amen.

MODVS PERAGENDI PROCESSIONEM IN FESTO ASCENSIONIS DOMINI.

Incipit Chorus [illegible]. Antiph.

Cum Rex gloriæ, &c.

Reliqua vt in Proceſſione feſti [illegible]
[illegible]

Ite in orbem. &c.

Deinde [illegible]
[illegible]

Oramus Domine conditor inclyte,

Chorus proſequitur reliquum.

Officians: Vt cum flammiuoma nube reuerteris, &c.

Officians: Præſta hoc genitor optime mxĕ.

[illegible]

G Aſcendo

Aſcendo ad Patrem meum & ad Patrem veſtrum.

Chorus proſequitur:

Deum meum & Deum veſtrum allel:

Et poſt ſingulas intonationes crucem iterum parum dimit-tit, quam in altari demum colloc[illegible], facto vero [illegible] ad ſacriſtiam eandem reuerenter [illegible] ibi ponit.

MODVS PERAGENDI PROCESSIONEM IN DIE S. PENTECOSTES.

Hoc die peragitur proceſſio tota, eodem modo quo te-[illegible] Paſchali, [illegible] Rel. [illegible]

Apparuerunt Apoſtolis diſpertitæ linguæ.

Deinde, fit ſtatio in medio Eccleſiæ vbi [illegible] officians incipit hos verſus Hymni.

Veni creator Spiritus
Da gaudiorum præmia
Per te ſciamus da Patrem

Chorus reliquam proſequitur.

Verſ. *Emitte Spiritum tuum & creabuntur. allel.*

Reſp. *Et renouabis faciem terræ all*

ORE

OREMVS.

PRæſta quæſumus omnipotens & miſericors Deus, vt ſanctus Spiritus adueniens templum nos gloriæ ſuæ, dignanter inhabitando perficiat, Per Chriſtum. &c.

Lauando chorum, canitur Antiph.

Accipite Spiritum ſanctum &c.

IN FESTO ASSVMPTIONIS BEATÆ Mariæ Virginis.

BENEDICTIO HERBARVM, ET PROCESSIO.

Absoluta aspersione, si festum venerit in Dominica, alioqui immediate ante maiorem Missam, officians pluuiali indutus, ante altare conuersus ad populum tenentem flores, vel herbas, alta voce dicit.

Verſ. *Adiutorium noſtrum in nomine Domini,*

Reſp. *Qui fecit cælum, & terram.*

Deinde dicat Pſalmum 64.

TE decet hymnus Deus in Sion: & tibi reddetur votum in Hierusalem.

Exaudi orationem meam: Ad te omnis caro veniet.

Verba iniquorũ preualuerunt super nos: & impietatibus nostris tu propitiaberis.

Beatus quem elegisti, & assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis.

Replebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

Exaudi nos Deus salutaris noster: spes omnium finium terræ, & in mari longè.

Præparans montes in virtute tua, accinctus potentia: qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum eius,

Turbabuntur gentes, & timebunt, qui habitant terminos à signis tuis: exitus matutini & vesperæ delectabis.

Visitasti terram, & inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam.

Flumen Dei repletum est aquis: parasti cibum illorum, quoniam ita est preparatio ei⁹.

Riuos eius inebrians multiplica genimina eius: in stillicidijs eius lætabitur germinans.

Benedices coronæ anni benignitatis tuæ: & campi tui replebuntur vbertate.

Pinguescent speciosa deserti: & exultati-
one

one colles accingentur.

Induti sunt arietes ouium, & valles abundabunt frumento: clamabunt etenim hymnum dicent. Gloria Patri. &c.

Vers. *Dominus dabit benignitatem:*
Resp. *Et terra nostra dabit fructum suum:* (bus suis.
Vers. *Rigans montes de superiori-*
Resp. *De fructu operum tuorum satiabitur terra.*
Vers. *Producens fœnum iumentis:*
Resp. *Et herbam seruituti hominum*
Vers. *Vt educas panem de terra.*
Resp. *Et vinum letificet cor hominis*
Vers. *Vt exhilaret faciem in oleo:*
Resp. *Et panis cor hominis confirmet*
Vers. *Misit verbum suum, & sanauit eos:*
Resp. *Et eripuit eos de omnibus interitionibus eorum.*

Verſ. *Domine exaudi orationem meam.*

Reſp. *Et clamor meus ad te veniat.*

OREMVS.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui cæ-
lum, terram, mare, viſibilia & inuiſi-
bilia verbo tuo ex nihilo creaſti: quiq;
herbas arboresq; ad vſus hominum animali-
umq;, terram gignere. & vnumquodq; iuxta
ſementem in ſemetipſo fructum habere præ-
cepiſti: atq; non ſolum, vt herbæ animanti-
bus ad victum, ſed ægris etiam corporibus
prodeſſent ad medicamentum, tua ineffabi-
li pietate conceſſiſti: te ſupplici mente &
ore deprecamur, vt has diuerſi generis her-
bas & fructus, tua clementia bene ✠ dicas
& ſupra naturalem à te inditam virtutem,
eis benedictionis tuæ nouæ, gratiam infun-
das; vt ad vſum hominibus & iumentis in
nomine tuo applicatæ, omnium morborum
& aduerſitatum efficiantur præſidium. Per
Dominum noſtrum. &c.

OREMVS

DEus, qui per Moyſen famulum tuum,
manda-

mandasti filiis Israël: vt manipulos nouorum fructuum benedicendos deferrent ad Sacerdotes, tollerentq; fructus arboris pulcherrimæ, & lætarentur coram te Domino Deo suo: adesto propitius inuocationibus nostris, & infunde tuæ bene ✠ dictionis abundantiam super nos, & super hos manipulos nouarum frugum, vuarum, herbarum, & fructuum collectionem, quæ cum gratiarum actione tibi repræsentamus, & in nomine tuo in hac solennitate bene ✠ dicimus: & concede vt hominibus, pecoribus, pecudibus, & iumentis, contra morbos, pestes, vlcera, maleficia, incantationes, veneficia, serpentum, & aliorum venenosorum animalium & bestiarum morsus, nec non quæcunque venena, remedium præstent: atque contra diabolicas illusiones & machinationes & fraudes tutamen ferant: in quocunque loco positum, vel portatum, aut habitum aliquid ex eis fuerit. Quaten' cum manipulis bonorum operum, meritis B. Mariæ virginis, cuius assumptionis festum colimus, quo ipsa assumpta est, suscipi mereamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

OREMVS.

DEVS, qui virgam Iesse, genitricem filij tui Domini nostri Iesu Christi, hodierna die ad cælorum fastigia ideo euexisti; & per eius suffragia & patrocinia, fructum ventris illius, eundem filium tuum, mortalitati nostræ commmunicares, te supplices exoramus, vt eiusdem filij tui virtute, éiusq; genitricis glorioso patrocinio, istorum terræ fructuum præsidiis, per temporalem, ad æternam salutem disponamur. Per eundem Dominum nostrum.

Et benedictio Dei omnipotẽtis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, descendat super has creaturas, & maneat semper. Amen.

[illegible] Vidi speciosam &c. [illegible]

BENEDICTIO PANIS, ET AQVÆ, IN FESTO S. AGATHÆ, CONTRA IGNIS PERICVLVM.

[illegible] Per quem hæc omnia Domine semper bona creas: [illegible]

Deus

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri &c.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Et ne nos.

Vers. Adiutorium nostrum &c.
Resp. Qui fecit cælum & terram.
Vers. Sit nomen Dñi benedictum.
Resp. Ex hoc nunc & vsq; in seculũ.
Vers. Ora pro nobis beata Agatha.
Resp. Vt digni efficiamur. &c.
Vers. Domine exaudi. &c.
Resp. Et clamor meus ad te veniat.
Vers. Dominus vobiscum.
Resp. Et cum Spiritu tuo.

OREMVS.

DOmine Iesu Christe fili Dei viui, qui es panis viuus, qui de cœlo descendisti, bene ✠ dic, & sancti ✠ fica hos panes & aquam, in honorem beatæ Agathæ virginis & martyris, vt vbicunque contra ignem comburētem missa vel posita fuerint, illico ignis euanescat, & penitus extinguatur. Qui viuis & regnas cum Deo patre &c.

Benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, per intercessionem beatæ Agathæ, virginis & martyris tuæ, descendat super has creaturas, & maneat semper, Amen.

Postea aspergat ea aqua benedicta: & reuersus ad altare, prosequatur in canone, vbi dimiserat: **Per quem hæc omnia Domine semper creas, &c.** vsque ad finem Missæ. Hos panes vescantur eodem die, initio comestionis, in domo [illegible]. Aquam vero seruent, vt cum igne acciderit, in ignem inijciatur.

IN FESTO
S. STEPHANI BENEDICTIO AVENÆ.

Vers. *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

Resp. *Qui fecit cælum & terram.*
Vers. *Dñe exaudi orationem meam.*
Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

Bene ✠ dic Domine creaturam istam auenæ: vt sit remedium salutare equis cæterisq; animalibus: & præsta, per inuocationem sancti nominis tui, vt quæcunq; ex ea gustauerint, corporis sanitatem percipiant. Per Christum Dominum &c.

Creator & conseruator generis humani, dator gratiæ spiritualis: largitor salutis æternæ, Tu Domine mitte Spiritum tuum super hanc creaturam auenæ, & armata virtute cœlestis dispensationis, equis cæterisq; animalibus ex eo gustantibus, proficiat ad sanitatem. Per Dominum nostrum &c.

Et benedictio Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, descendat super hanc creaturam auenæ. Amen.

Deinde aspergat aqua benedicta.

IN FESTO

S. IOANNIS EVANGELISTÆ
BENEDICTIO VINI ET ALTERIVS POTVS.

Verſ. *Adiutorium noſtrum &c.*
Reſp. *Qui fecit cælum & terram:*
Verſ. *Dominus vobiſcum.*
Reſp. *Et cum Spiritu tuo.*

[illegible] In principio erat verbum &c. Pag. [illegible]

OREMVS.

PEr iſtos ſermones S. Euangelij, & per merita S. Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ, bene ✠ dicere & conſe ✠ crare digneris, Domine Deus, dextera tua hunc calicem vini, & cuiuſlibet potus, & præſta, vt omnes in te credentes, & de calice iſto bibentes, benedicantur & protegantur. Et ſicut Beat⁹ Ioannes de calice bibens venenũ, illeſus omnino permanſit, ita iſti hodie in amore tuo, & beati Ioannis, de calice iſto bibentes meritis ipſius, ab omni ægritudine veneni, & noxiis quibuſuis abſoluantur, &

corpore ac anima se offerentes, ab omni culpa liberentur. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Bene ✠ dic Domine, hanc creaturam potus, vt sit remedium salutare omnibus: & præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicunque ex eo gustauerint, tam animæ quàm corporis sanitatem te donante percipiant. Per Christum Dñm nostrum Amen.

Et benedictio Dei omnipotentis, Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ sancti, descendat super hanc creaturam vini, & cuiuslibet potus, & maneat semper.

Postremò aqua benedicta aspergat.

IN FESTO EPIPHANIÆ. BENEDICTIO AVRI, MYRRHÆ, ET THVRIS.

Vers: *Adiutorium nostrum &c.*
Resp: *Qui fecit cælum & terram.*
Vers: *Dñe exaudi orationem meam.*
Resp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers: *Dominus vobiscum.*
Resp: *Et cum Spiritu tuo.*

BEne ✠ dico te creatura Auri, Thurris & Myrrhæ: Per Deum Patrem omnipotentem: per Iesum Christum filium eius vnicum: Et Spiritum paracletum: per omnia sancta ac ineffabilia nomina Dei: & per mysterium huius sanctæ diei: quę eadem munera in titulum regalem, & magnificentiam sacerdotalem, ac sepulturam dominicam, tres magi obtulerunt, Bene ✠ dico te, vt has virtutes in te suscipias, & in te semper teneas. vt quicunq; te creaturam Auri, Thurris & Myrrhæ, ob reuerentiam diuinæ Maiestatis: & ob corporis ac animæ suæ salutem circa se gestauerint; aut quocunq; recto modo habuerint: diuina eos protegente potentia: ab omni periculo corporis & animæ sint tuti vbiq;, mortem subitaneam, morbosque omnes effugiant: hostiumq; visibilium & inuisibilium insidias euadant. & omne desiderium eorum prosperetur: & absoluat eos Dominus ab omnibus tristitiis, veneficiis, & cunctis aduersitatibus. Per eundem Dominum nostrum, &c.

Vers. *Dominus vobiscum.*

Resp. *Et cum spiritu tuo.*

Vers.

Verſ: *Benedicamus Domino.*
Reſp: *Deo gratias.*

Et benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ ſancti, deſcendat ſuper nos, & ſuper has creaturas, & maneat ſemper, Amen.

Poſtremò aqua benedicta aſpergat.

BENEDICTIO CVIVSCVNQVE INCENSI.

TVa quæſumus omnipotens ſempiterne Deus, im̄enſę Maieſtatis dextera, hanc creaturam incenſi. bene ✠ dicere & ſanctificare ✠ digneris, vt in virtute ſancti nominis tui, omnes immundorum ſpirituum phantaſticos incurſus, effugare, omnesq; morbos reddita ſanitate expellere, vbicunque fumus eius afflauerit, mirabiliter poſſit: atq; tibi omnipotenti Deo odorem fragrantiſſimum perpetua ſuauitate reddere. Per Chriſtum Dominum, &c.

BENEDICTIO CANDELARVM EXTRA DIEM PVRIFICATIONIS B.M.V. EX RITVALI ROMANO.

Vers. *Adiutorium nostrum &c.*
Resp. *Qui fecit cælum & terram.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

DOmine Iesu Christe Fili Dei viui, bene✠dic candelas istas supplicationibus nostris, infunde eis Domine, per virtutem sanctæ crucis ✠ benedictionem cælestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talemq; benedictionem signaculo sanctæ crucis ✠ accipiat, ut quibuscunq; locis accensæ siue positæ fuerint, discedant principes tenebrarum, & contremiscant, & fugiant pauidi cum omnibus ministris suis ab habitationibus illis: nec præsumant amplius inquietare aut molestare seruientes tibi omnipotenti Deo. Qui

Qui viuis & regnas in ſecula ſeculorum. Reſp. Amen.

Poſtmodum aſpergatur aqua benedicta.

BENEDICTIO CIBORVM ET POTVS IN FESTO PASCHÆ.

Verſ. *Adiutorium noſtrum &c.*
Reſp. *Qui fecit cælum & terram.*
Verſ. *Dominus vobiſcum.*
Reſp. *Et cum Spiritu tuo.*

Benedictio Agni Paſchalis.

DEus, qui per famulum tuum Moyſen, in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi iuſſiſti, in ſimilitudinem Domini noſtri Ieſu Chriſti, & vtroſque poſtes domorum de ſanguine huius agni perungi præcepiſti: ita bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui, ad laudem tuam ſumere deſideramus: per reſurrectionem Dñi noſtri Ieſu Chriſti, qui tecum viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

BENEDICTIO OVORVM IN DIE PASCHÆ.

Vers. *Adiutorium nostrum &c.*
Resp. *Qui fecit cælum & terram.*
Vers: *Dñe exaudi &c.*
Resp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers: *Dominus vobiscum.*
Resp: *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

SVbueniat quæsumus, Domine, tuæ bene-✠dictionis gratia huic ouorum creaturæ, vt cibus salubris fiat tuis fidelibus in tuarum gratiarum actione sumentibus. ob resurrectionem Domini nostri Iesu Christi, qui tecum viuit & regnat in secula seculorum. Amen.

Aspergat aqua Benedicta.

BENEDICTIO PANIS PRO INFIRMIS.

Vers: *Adiutorium &c.* *Qui fecit.*
Vers. *Dñs vob:* *Et cum Spirit:*

ORE-

OREMVS.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere ✠ digneris hunc panem tua sancta spirituali benedictione: vt sit omnibus sumẽtibus salus mentis & corporis, atque contra omnes morbos, & vniuersas inimicorum insidias tutamen. Per Dominum nostrũ IESVM Christum filium tuum, panẽ viuum, qui de cœlo descendit, & dat vitã & salutẽ mundo: & tecũ viuit & regnat &c. Aspergat aqua benedicta.

BENEDICTIO OLEI SIMPLICIS, EX RITVALI ROMANO.

Vers. *Adiutorium. &c. Qui fecit.*

Exorcismus.

EXorcizo te creatura olei, per Deum Patrem, ✠ omnipotentem, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Omnis virtus aduersarii, omnis exercitus diaboli, & omnis incursus, omne phantasma satanæ eradicare & effugare ab hac creatura olei, vt fiat omnibus, qui eo vsuri sunt, salus mentis & corporis, in nomi-

ne Dei Patris ✠ omnipotentis, & Iesu ✠ Christi filij eius Domini nostri, & Spiritus sancti ✠ paracleti, & in charitate eiusdẽ Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem. Resp. Amen.

Vers. *Domine exaudi &c.*

Resp. *Et clamor meus &c.*

Vers. *Dñs vob.* Resp. *Et cum Spir.*

OREMVS.

Domine Deus omnipotens, cui adstat exercitus Angelorũ cum tremore, quorum seruitium spirituale cognoscitur, dignare respicere & benedicere & ✠ sanctificare ✠ hanc creaturam olei, quod ex oliuarum succo eduxisti, & ex eo infirmos inungi mandasti, quatenus sanitate percepta, tibi Deo viuo & vero gratias agerent: præsta quæsumus, vt hi qui hoc oleo, quod in tuo nomine benedicimus ✠ vsi fuerint, ab omni languore, omniq; infirmitate, atq; cunctis insidiis inimici liberentur & cunctæ aduersitates separentur à plasmate tuo, quod pretioso sanguine Filii tui redemisti: vt nunquam ledatur à morsu serpentis antiqui. Per Dñm nostrum &c. Asperg: oleum aqua ben

BENEDICTIO LACTICINIORVM.

DIgnare Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, bene ✠ dicere & sanctificare hanc creaturam butyri, casei, lactis &c. quæ ex adipe animalium educere dignatus es, vt quicunq; ex populis tuis fidelibus ex ea comederint, vel gustauerint, omni bene ✠ dictione cælesti & gratia saturati repleantur in bonis. Per Christum Dñm &c.

Et benedictio omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ sancti descendat super hanc creaturam N. & N. & per virtutẽ sanctæ crucis & mortis Iesu Christi Domini nostri, fugiat ab eis, omnis infestatio sathanæ,& oñe phantasma euanescat in nomine Patris & Filii,& Spiritus S. Amen.

BENEDICTIO COMMVNIS AD OMNIA.

Vers. *Adiutorium &c.*

Resp. *Qui fecit cælum & terram.*

Vers. *Domine exaudi &c.*

Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*

Verſ. Dñs vob: *Reſ.* Et cum Spir.

OREMVS.

Bene ✠ dic Domine creaturam N. & ſit remedium ſalutare generi humano, & præſta per inuocationem tui ſanctiſſimi nominis, vt quicunq; ex ea ſumpſerint vel guſtauerint, corporis ſanitatem & animæ tutelam accipiant. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Aſpergatur aqua benedicta.

BENEDICTIO NOVORVM FRVCTVVM.

Bene ✠ dic Domine, hunc nouum fructum N. & præſta vt qui ex eo in tuo ſancto nomine veſcetur, corporis & animæ ſalute potiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Et mox aſpergatur aqua benedicta.

BENEDICTIO DOMVS NOVÆ.

Verſ. *Adiutorium &c.*

Reſp. *Qui fecit cælum & terram.*

Antiph. Vanum eſt vobis ante lucem ſurgere. Niſi Dominus ædificauerit domum, & cuſtodierit eam.

Pſalm. *Niſi Dominus ædificauerit domum: inuanum laborauerunt qui ædificant eā. Niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem: fruſtra vigilat qui cuſtodit eam. Vanum eſt vobis ante lucem ſurgere: ſurgite poſtquam ſederitis qui manducatis panem doloris. Cum dederit dilectis ſuis ſomnum: ecce hereditas Domini, Filij: merces, fructus ventris. Sicut ſagittæ in manu potentis: ita filij excuſſorum. Beatus vir, qui impleuit deſiderium ſuum ex ipſis non confundetur cum loquetur inimicis ſuis in porta. Gloria Patri.*

Pſalm. *Beati omnes qui timent Dominum: qui ambulant in vijs eius. Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, & bene tibi erit. Vxor tua ſicut vitis abundans: in lateribus domus tuæ. Filij tui ſicut nouellæ oliuarum: in circuitu menſæ tuæ. Ecce ſic benedicetur homo: qui timet Dominum. Benedicat tibi Dominus ex Sion: & videas bona Ieruſalem omnibus diebus vitæ tuæ. Et videas filios filiorum tuorum: pacem ſuper Iſraël. Gloria Patri.*

Pſalm. *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum. Sicut vnguentum in capite: quod deſcendit in barbam, barbam Aaron. Quod deſcendit in oram veſtimenti eius: ſicut ros Hermon, qui deſcendit in montem Sion. Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vſque in ſeculum. Gloria Patri*

His finitis, & Antiphona repetita, dicatur

Domine exaudi &c.
Dominus vobiscum &c.

OREMVS.

TE Deum omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, & pro eius habitatoribus ac rebus, vt eam bene ✠ dicere & sanctificare, ac bonis omnibus ampliare digneris: tribue eis Domine, de rore cœli, abundantiam, & de pinguedine terræ, vitæ substantiam, & desideria voti eorum ad effectum tuæ miserationis perducas: ad introitum ergo nostrum bene ✠ dicere & sanctificare digneris hanc domum, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac, & Iacob, & intra parietes domus istius Angeli tui lucis inhabitent, eamq; & eius habitatores custodiant. Per Christum Dominum nostrum Amen.

OREMVS.

VIsita quæsumus Domine habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longé repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui illos in pace custodiant & benedictio

nedictio tua sancta sit super eos semper. Per
Christum Dominum &c. Amen.

[illegible]

Per sacram huius aquæ aspersionem, lar
giatur Dominus huic domui, & in ea con
tentis, suam benedictionem, & securam
mansionem.

OREMVS.

DEfende quæsumus Domine domum istã
habitantesq; in ea, à maioribus vsque
ad minimos, à conflagratione ignis,
tempestate, ruina, peste, infirmitate, & a
omnibus periculis, & insultibus inimici:
secura in te confidentium habitatio effi
mereatur, Per Christum Dñm nostrum.

Et benedictio Dei omnipotentis Pa ✠
tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ sancti, de
scendat in hunc locum, & maneat semper
Resp. Amen.

BENEDICTIO DOMO
RVM QVOVIS TEMPORE
FACIENDA EX RITVALI.

Sacerdos ingrediens domum dicat.

Pa

Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea.

Deinde loca aspergendo dicat.

Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealbabor.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. Gloria Patri &c.

Et repetatur Antiph.

Vers. *Domine exaudi &c.*

Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*

Vers. *Dñs vob. Resp. Et cum Spir.*

OREMVS.

Exaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Am̃

Deinde aspergat aqua benedicta.

BENEDICTIO LOCI.

EX RITVALI ROMANO.

Vers.

Verſ: *Adiutorium &c.*
Reſp. *Qui fecit cælum & terram.*
Verſ: *Dñe exaudi &c.*
Reſp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Verſ. *Dñs vob.* *Reſp.* *Et cum Spir:*

OREMVS.

BEnedic ✠ Domine Deus omnipotens locum iſtum, vt ſit in eo, ſanitas, caſtitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas & manſuetudo, plenitudo legis, & gratiarum actio, Deo Patri & Filio & Spiritui ſancto, & hæc benedictio maneat ſuper hunc locum, & ſuper habitantes in eo nunc & ſemper. Reſp. Amen.

Aſpergat aqua benedicta.

BENEDICTIO THALAMI EX RITVALI ROM:

Verſ: *Adiutorium noſtrum &c.*
Reſp: *Qui fecit cælum & terram.*
Verſ: *Dominus vobiſcum.*
Reſp. *Et cum Spiritu tuo.*

ORE-

OREMVS.

BEne ✠ dic Domine thalamum hunc, & omnes habitātes in eo, vt in tua pace consistant, & in tua voluntate permaneant, & senescant, multiplicētūr in longitudine dierum, & ad regna cælorum perueniant. Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

BENEDICTIO NOVÆ NAVIS EX RITVALI ROM.

Vers: Adiutorium &c.
Resp: Qui fecit cælum & terram:
Vers: Dn̄s vob: Resp: Et cum Spir.

OREMVS.

PRopitiare Domine supplicationibus nostris, & bene ✠ dic nauem istam dextera tua sancta, & omnes qui in ea vehentur, sicut dignatus es benedicere arcam Noë ambulantem in diluuio: porrige eis Domine dexteram tuam, sicut porrexisti beato Petro ambulanti super mare: & mitte sanctum Angelum tuum de cælis, qui liberet & custodiat eam semper à periculis vniuersis, cum

cum omnibus quæ in ea erunt: & famulos tuos repulsis aduersitatibus, portu semper optabili, cursuq; tranquillo tuearis, transactisq; ac rectè perfectis negotiis omnibus, iterato tempore ad propria cum omni gaudio reuocare digneris. Qui viuis &c.

Aspergat nauem aqua benedicta.

BENEDICTIO AQVARVM ET FLVMINVM.

Vers. *Adiutorium &c.*
Resp. *Qui fecit cælum & terram.*
Vers. *Domine exaudi &c.*
Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*

OREMVS.

Domine IesuChriste qui Iordanis flumen benedixisti, & in eodem baptizatus, aquas mundasti & purificasti, vt elementum purum efficeretur in remissionem peccatorum: has aquas quoq; bene ✠ dicere & sancti ✠ ficare & mun ✠ dare digneris, vt nihil in eis noxium, nihil pestilens vel inficiens, nihil corrumpens remaneat, sed omnia pura & munda in eis efficiantur

quate-

quatenus quæ in vſum humanum ex eis creata ſunt, cum ſalute noſtra, & gloria tua aſſumamus. Qui viuis & regnas &c.

BENEDICTIO COMMVNIS SVPER FRVGES ET VINEAS. EX RITVALI ROM:

Verſ: *Adiutorium &c.*
Reſp: *Qui fecit cælum & terram*
Verſ. *Domine exaudi &c.*
Reſp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Verſ. *Dñs vob.* Reſp: *Et cum Spir:*

OREMVS.

ORamus pietatem tuam omnipotens Deus, vt has primitias creaturæ, quas aëris & pluuiæ temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuæ imbre perfundas: & fructus terræ tuæ vſq; ad maturitatem perducas. Tribuas quoq; populo tuo de tuis muneribus tibi ſemper gratias agere, vt á fertilitate terræ, eſurientium animas bonis affluentibus repleas, & egenus & pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per Christum Dñm noſtrum, Reſp. Amen.

BENEDICTIO CONTRA OMNES TEMPESTATES.

BEne ✠ dic Domine hanc nubem, quam ante me video si quæ tempestas dæmonum in ea sit, & inualescere machinetur, te Domino nostro Iesu Christo imperante destruatur, & in melius conuertens sicut imperasti ventis & mari, & facta est tranqullitas, sic extendere digneris te iubente, hanc nubem, ne nocere valeat hominibus, segetibus, fructibus terræ. Extendas ergo eam Domine Iesu Christe ad loca innocua, & inhabitabilia syluarum, eremorum, & locorum inhabitabilium, vbi nec hominibus nec feris nocere possit, sicut extendisti manus tuas benedictas in ara crucis, Deo Patri tuo hostiam viuam, immolando, Memento Domine Deus testamenti tui sancti, & dic angelo percutienti, cesset iam manus tua, vt non desoletur omnis terra, & perdas omnem animam viuentem, sicut iurasti Abraham seruo tuo, Isaac famulo tuo, Iacob dilecto tuo dare terram fluentem lac & mel, & semen eorũ multiplicare, sicut arenam maris & stellas cæli. Bene ✠ dicat te Deus pater, bene ✠ dicat te Deus Filius, bene-

bene ✠ dicat te Deus Spiritus ſanctus. Deſtruat te Deus ✠ Pater, deſtruat te Deus ✠ Filius, deſtruat te Deus ✠ Spiritus ſanctus. Diuidat, demergat te ✠ Deus Pater, diuidat demergat te ✠ Deus Filius, diuidat & demergat te, ✠ Deus Spiritus ſanctus. Alpha & omega, Deus & homo. Sit mihi iſta inuocatio ſalus & ſempiterna protectio, contra omnes hoſtes viſibiles, & inuiſibiles Amen.

BENEDICTIO CONTRA AVES VERMES MVRES VEL alia animalia, fructus, terram, aquas vaſtantia.

Verſ. *Adiutorium noſtrum &c.*
Reſp. *Qui fecit cælum & terram.*
Verſ. *Domine exaudi &c.*
Reſp. *Et clamor meus ad te veniat.*
Verſ. *Dn̄s vob.* *Reſp.* *Et cum Spir.*

OREMVS.

PReces noſtras quæſumus Domine clementer exaudi, vt qui iuſte pro peccatis noſtris affligimur, & hanc auium, vermium, murium &c perſecutionem patimur, pro

pro tui nominis gloria, ab ea misericorditer liberemur, vt procul per tuam potentiam expulsi, nulli noceant: & hos campos, agros, vineas, aquas, &c. in tranquillitate, & quiete dimittant: quatenus ex eis surgentia & orta, tuæ maiestati deseruiant, & nostræ necessitati subueniant. Per Christum Dominum nostrum Amen.

OREMVS.

OMnipotens sempiterne Deus, omnium bonorum remunerator,& peccatorum maximus miserator, in cuius nomine omnia genua flectantur, cælestia, terrestria, & infernalia, tua potentia nobis peccatoribus omnipotenter concede: vt quod de tua misericordia confisi agimus, per tuam gratiam efficacem consequamur effectum: quatenus hos pestiferos vermes, mures, &c. per nos seruos tuos maledicendo maledicas, segregando segreges, exterminando extermines vt per tuam clementiam ab hac peste liberati, gratiarum actionem, maiestati tuæ libere referamus. Per Christum Dominum nostrum. Amen,

Sequitur exorcismus.

EXorcizo vos pestiferos vermes, mures, aues, &c. Per Deum ✠ Patrem omnipotentem, & Iesum ✠ Christum filium eius, & Spiritum ✠ sanctum ab vtroque procedentem: vt confestim recedatis ab his campis, vineis, agris, &c. nec amplius in eis habitetis. sed ad ea loca transeatis, in quibus nemini nocere possitis, pro parte omnipotentis Dei, & totius curiæ cœlestis, & Ecclesiæ sanctæ Dei, vos maledicens, vt quocunque ieritis, sitis maledicti, deficientes de die in diem in vosipsos, & decrescentes, & quatenus reliquæ de vobis nullo in loco inueniantur, nisi necessariæ ad salutem, & vsum humanum. Quod præstare dignetur: qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & seculum per ignem. Amen.

BENEDICTIO IN PESTE ANIMALIVM.

Prim[illegible]dia aspergantur aqua bene[illegible] [illegible] dicatur:

Vers: Adiutorium nostrum &c.
Resp: Qui fecit cælum &c.

Verʃ: Domine exaudi &c.
Reʃp: Et clamor meus &c.
Verʃ: Dñs vob: Reʃp. Et cum Spir:

OREMVS.

Miʃericordiam tuam Domine ʃupplices exoramus, vt hæc animalia, quæ graui infirmitate vexantur, in nomine tuo, atq; tuæ bene ✠ dictionis virtute ʃanentur. Extinguatur in eis omnis Diabolica poteʃtas, & ne vlteriùs ægrotent, tu eis Domine ʃis defenʃaculum vitæ, & remedium ʃanitatis. Per Dominum noʃtrum Ieʃum Chriʃtum &c. Amen.

Aʃpergantur aqua benedicta.

THVRIFICATIONIS MODVS IN *primis Veʃperis feʃtis.*

Thurificatio altarium, fit tantum in primis veʃperis feʃtorum ʃolemnium, & quidem tali modo. Ad canticum Magnificat [illegible], poʃt verba [illegible]. (Iube Domne benedicere.) Reʃpondet, [illegible]

incenso à se in thuribulum & benedicendo illud in forma crucis, (**Incensum istud dignetur Dominus benedicere, & in odorem suauitatis accipere. Per Christum Dominum nostrum. Amen**) Deinde accedit ad altare, ubiq; accepto à ministro thuribulo, facta reuerentia, facit cum thuribulo tres ductus in formam crucis, primo, in medio altaris, postea in parte Epistolæ, postremo in parte Euangelij, dicendo. (**Dirigatur Domine oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.**) Rediens ad medium altaris, tenet thuribulum modicè super altare, & tenendo prosequatur. (**Incensum istud ascendat ad te Domine, & descendat super nos misericordia tua. Per Christum Dominum nostrum, Amen.**) Tunc officians osculato altari, recedit.

MALEFICIORVM & incantationum depulsio.

...itur Sacerdos depulsurus eiusmodi malefi-

cia, firma fide, & integritate vitæ præditu esse, & vel pridie tantum ieiunare, ipsa vero die depulsionis, Missam accommodatam negocio, celebrare prius debet: Ac in templo quidem veste linea & stola, extra templum stola tantum amictus, & incantatum sive maleficio affectum hominem, vel animal ante se habens, aut si locus incantatus est, in eo stans, parata aqua & thure, vel herbis benedictis, deuote sic oret.

Vers. *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

Resp. *Qui fecit cælum & terram.*

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Aue Maria. Credo.

Vers. *Dñe exaudi orat: meam.*

Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*

Vers. *Dominus vobiscum.*

Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

DEvs cælorum, terræ, maris, & omnium quæ in eis sunt, conditor & moderator qui Satanam extollentem sese aduersum

 men-

mentem tuam vna cum aſſeclis ipſius ſicut fulgur de cælo præcipitaſti: & miniſtrorum eius magorum Pharaonis, Moyſi ſeruo tuo reſiſtentium, incantationes & maleficia inefficacia reddidiſti: te ſupplices oramus, vt incantationes, præſtigia, & maleficia huic famulo tuo (huic famulæ tuæ) (vel, huic loco) (vel, his creaturis tuis) improba fraude dæmonum (meritis peccatorum noſtrorum fortaſſis) intenta & inflicta, omnipotenti virtute tua, & clementi bonitate dimoueas, auertas, & itidem inefficacia reddas, quo tyrannide eorum liberati, tibi Domino Deo noſtro expeditius ſeruiamus, & nomen ſanctum tuum ſtudioſius celebremus. Per Dñm.

OREMVS.

Domine Ieſu Chriſte, fili Dei viui, qui de ſinu Patris in terras deſcendiſti, vt opera diaboli diſſolueres, & diſcipulis tuis dediſti poteſtatem calcandi ſerpentes & ſcorpiones: te ſupplices precamur, vt eos ipſos antiquos ſerpentes atque dracones diabolos, qui in hoc famulo tuo (hac famula tua) (vel, in hoc loco) (vel, in his creaturis tuis) tyrannidem ſibi vſurpant, pedibus familiæ tuæ potenter ſubiicias, & opera eorũ quæ

quæ adducti incãtationibus & maleficijs ho-
minis mẽte corrupti & ſibi dediti, in perni-
ciẽ ſerui tui (vel ſeruorum tuorum) machi-
nantur & exercent, diuina clementia & vir-
tute tua diſſoluas, & inefficacia reddas. Qui
cum eodem Patre tuo & Spiritu ſancto Deus
vnus regnas in ſecula ſeculorum. Amen.

EXORCISMVS.

EXorciſo & adiuro vos maledicti diaboli
quicunque & quotquot eſtis, qui incan-
tationibus, maleficijs, & nefarijs artibus
addicti vobis hominis adducti, homines
(vel, locum hunc) (vel, has Dei creaturas)
pernicioſe vexatis & exagitatis: vt hinc ſta-
tim cum omnibus præſtigijs & maleficijs
veſtris diſcedatis, nec vllam vobis deinceps
poteſtatem in hunc hominem (vel, in hunc
locum) (vel, in has Dei creaturas) vſurpe-
tis. Hoc autem non mea virtute vel meri-
vobis præcipio: ſed in nomine Dei omnipo-
tentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus
✠ ſancti: & in virtute ſanctæ ✠ crucis
& mortis Chriſti Domini noſtri, per qua
poteſtas omnis tenebrarum, & tyrannis ve-
ſtra in homines, & omnes creaturas Dei,
neruata & exinanita eſt. Recedite ergo,

 fugi-

ugite hinc illico, & date locum Dei poten- iæ, diſſoluentis opera veſtra maligna, per mmenſam miſericordiam ſuam. Increpet n vos digitus Dei, qui magorum Pharaonis ncantationes inefficaces reddidit, & cuius irtutem tunc agnouiſti, cum Pauli Apoſto- i imperio vim veſtram in Elymam magum ancipium veſtrum (ad cuius nutum mul- s nocebatis) conuertiſtis, & cum in S. uſtinam, incantante, & vos vrgente Cy- riano, nihil profeciſtis; ſit ſuper vos nunc iam terror Dei omnipotentis, qui vos in gnem æternum præcipitaturus eſt: Pa ✠ r, & Fi ✠ lius, & Spiritus ✠ ſanctus. men.

lis dictis aſpergatur homo, vel locus, vel nenta, & pecudes incantatæ & maleficia- aqua benedicta: & ſuffitu thuris vel her- rum benedictarum luſtrentur ſiue incen- atur.

CONDVCTVS FVNE- RIS MINOR.

dncto aliquo, Sacerdos ſuperpelliceo & ſtola lugubri tus, & comitatu inſtructus, ordinata cum cruce pro- ne ad corpus defuncti in ſilentio accedit. Vbi defun- aſpergitur aquâ benedictâ, procedente proceſſione cantu.

Resp. Libera me Domine.

Cùm fuerit peruentum ad sepulchrum canitur.

Resp: Qui Lazarum &c. Quo finito genuflexus dicit.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Aue Maria.

Et ne nos inducas in tentationem.
Sed libera nos à malo.
Vers: *A porta inferi.*
Resp: *Libera Domine animas eorum.*
Vers: *Requiescánt in pace.*
Resp. *Amen.*
Vers *Domine axaudi orationem meam.*
Resp: *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp: *Et cum Spiritu tuo.*

Deinde aspergendo prosequitur.

OREMVS.

OMnipotens sempiterne Deus, qui humano corpori animam inspirare dignatus es, dum te iubente puluis redit in puluerem, tu imaginem tuam eidem corpori, virtute resurrectionis tuæ reddendam, cum Sanctis & electis tuis, æternis sedibus prçcipias sociari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

[illegible] in tumulum demisso, Sacerdos aspergat illum aqua benedicta, & parum terræ injiciendo, dicat.

De terra formasti me Domine, & carne induisti me: resuscita me in nouissimo die, redemptor meus Domine.

In fine dum perficitur sepultura canitur.

Salue Regina, &c.

CONDVCTVS MAIOR.

Corpore defuncti ad Ecclesiam perlato, & in loco constituto, fiat Sacrum, quo finito, Celebrans deposita casula [illegible] ad feretrum cum ministris [illegible] [illegible] ministri ad pedes ad [illegible] stando dicit.

NOn intres in judicium cum seruo tuo (famula tua) Domine quia nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum tribuatur ei remissio. Non ergo eum (eam) quæsumus tua iudicialis sententia premat, quem (quam) tibi vera supplicatio fidei Christianæ, recommendat. sed gratia tua illi succurrente, mereátur euadere judicium vltionis, qui (quæ) dum viueret, insignitus (insignita) est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum, Amen. Deinde

Deinde canitur Responsorium.

Credo quod Redemptor meus &c.

Si in vigilijs hoc decantatũ est, substituatur sequens Res.

Subuenite Sancti Dei, occurrite Angel Domini, Suscipientes animam eius, Offeren tes eam in conspectu altissimi, suscipiat t Christus qui vocauit te, & in sinu Abraha Angeli deducant te. Suscipientes &c. Re quiem æternam dona eis Domine, & lu perpetua luceat eis. Offerentes &c.

Quo finito dicat flexis genibus.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Aue Maria.

Vers. *Et ne nos inducas in tentationem.*
Resp. *Sed libera nos à malo.*
Vers. *A porta inferi.*
Resp. *Erue Domine animas eorum.*
Vers. *Requiescant in pace.* Resp. *Amen.*
Vers. *Domine exaudi orationem meam.*
Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*

Deinde surgendo.

OREMVS.

DEus, cui omnia viuunt, & cui non pe reunt moriendo corpora nostra, se mutantur in melius, te supplices de

preca

precamur, vt quicquid anima famuli tui, (famulæ tuæ) vitiorum, tuæq; voluntati contrarium, fallente Diabolo, aut propria iniquitate, aut fragilitate contraxit: tu pius & miſericors indulgendo abluas, eamq; ſuſcipi iubeas per manus Sanctorum Angelorum tuorum deducendam in ſinum Patriarcharum tuorum: Abraham, ſcilicet, amici tui, & Iſaac electi tui, atq; Iacob dilecti tui, vnde fugit dolor, & triſtitia, atque ſuſpirium: fidelium quoque animæ felici iucunditate lætantur: & in nouiſſimo magni iudicij die inter ſanctos & electos tuos eam facias perpetuæ gloriæ percipere portionem: quam oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparaſti Deus diligentibus te. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Poſtea chorus canit Reſponſorium.

Qui Lazarum &c.

Quo finito.

Kyrie: & reliqua vt ſupra.

ORATIO.

Fac quæſumus Domine, hanc famulo tuo defuncto miſericordiam, vt factorum ſuorum

orum in pœnis non recipiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntatem. Et quia hic illum vera fides iunxit fidelium turmis, illic eum tua miſeratio ſociet angelicis choris. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Aſpergat Sacerdos feretrum aqua benedicta, & thuribulo incenſet in modum crucis, & ſic effertur ad tumulum defunctus choro interim cantante.

Libera me Domine.

Reliqua perficiuntur vt ſupra in minori Conducto.

CONDVCTVS PARVVLORVM BAPTISATORVM, ANTE VSVM RATIONIS DEFVNCTORVM.

Sacerdos cum proceſſione veniens ad corpuſculum, aſpergat aqua illud benedicta & incenſet: deinde alternatim dicat cum miniſtris. Pſalm. 120.

Leuaui oculos meos in montes &c.

Poſtea effertur paruulus, cantando Pſalm. 121.

Lætatus ſum in his quæ dicta ſunt mihi &c. Vel, Laudate pueri Dominum &c.

Circa ſepulchrum dicant alternatim. Pſalm. 130.

Domine non eſt exaltatum &c. Vel, Domini eſt terra & plenitudo eius, Pſalm: 23.

Poſt hæc dicit cum reliquis genuflexus.

Kyrie eleyſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter, ſecreto. ℣. *Et ne nos inducas in tentationem.* ℟. *Sed libera nos à malo.* ℣. *Me autem propter innocentiam ſuſcepiſti.* ℟. *Et confirmaſti me in conſpectu tuo in æternum.* ℣. *Dns vobiſcum.* ℟. *Et cum Spiritu tuo.*

OMnipotens & mitiſſime Deus, qui omnibus paruulis renatis fonte Baptiſmatis, dum migrant à ſeculo, ſine vllis eorum meritis, vitam illico largiris æternam, ſicut animæ huius paruuli hodie credimus te feciſſe: ac nos quæſumus Domine, per interceſſionem Beatæ Mariæ ſemper Virginis, & omnium Sanctorum tuorum, hîc purificatis tibi mentibus famulari, & in paradiſo cum paruulis perenniter ſociari. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Reſp. Amen.

Immiſſo in Sepulchrum corpuſculo & aqua benedicta [illegible], canitur, [illegible] ſequens.

Benedictio iter ingredientium.

[illegible] totum itinerarium, [illegible] Qui modum ſeruandus cum [illegible] peregrinantur ad loca ſacra, ſolam modo [illegible] Oratio ſequens.

EXaudi Domine preces noſtras, & iter famulorum [illegible] orum propitius comitare atq; miſericordiam tuam, ſicut vbiq; es, ita vbiq; largire, quatenus à cunctis [illegible]erſitatibus tua opitulatione defenſi gratiarum tibi [illegible] rant actionem. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen. Pax & benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus S. deſcendat ſuper vos & maneat ſemper, Amen.

Deinde Aſperguntur aqua benedicta.

Forma inſcribendi baptiſatos ex rit: Rom:

Anno Dñi Die Menſis Ego N Sacerdos huius Eccleſiæ S. N. ciuitatis vel loci N baptiſaui infantem die natum vel natam ex N. & N coniugibus huius Parochiæ, vel S. N. & ex tali patria & familia, cui impoſitum eſt nomen N. Patrini fuerunt N. Filius N ex Parochia ſeu loco N. & N. coniux N. filia N ex Parochia ſeu loco N.

FINIS.

Index rerum.

Bene-

INDEX

FINIS.

